

Düş Art®

OKUR
YAZAR
ÇİZER
PLATFORMU

RÖPORTAJ:

AYŞEN İNCİ

RÖPORTAJ:

SABAHATTİN YAKUT

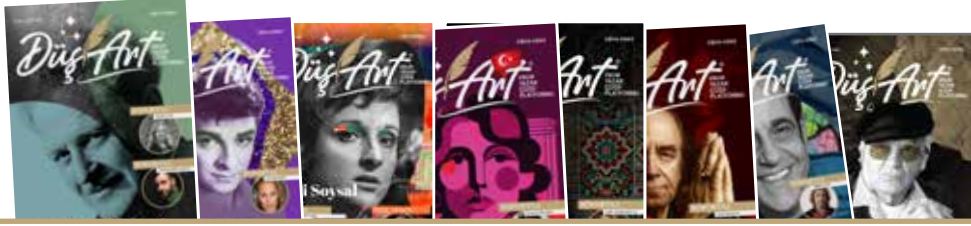

Nazım Hikmet

"Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür
ve bir orman gibi kardeşçesine."

KÜNYE

Sahibi: DüşArt
Genel Yayın Yönetmeni: Savaş Aşçı
Yayın Kurulu: DüşArt
Yayına Hazırlayan: Duygu Yeloğlu / Dumedyia
Editörler: Savaş Aşçı / Esengül Ersoy

e-mail: dusartofficial@gmail.com / bilgi@dusart.com
web sitesi: www.dusart.com

Tasarım: DUMEDYA www.dumedia.com duygu@dumedia.com

Kadromuz

Savaş Aşçı
Yasin Dedebeiroğlu
Şeyma İzler
Eray Emin Aydemir
Yağmur Ayan
Esra Koyuncu
Elif Akpolat
Şeyda Bozkurt
Ersin Doğan
Ezgi Ülkü Aykut
İlayda Su Güner
Nevin Ulusoy
Cem Doğan
Duygu Yeloğlu
Ebru Doğusoy

İÇİNDEKİLER

--- OCAK 2025 ---

Elif Akpolat <i>Özel Dosya</i>	<i>Vatan Şairi Nazım Hikmet...</i>	8
Ömer Sidar Şahin <i>Makale</i>	<i>Coğrafya Kader Değildir Toplumlar Kaderi Yapar</i>	20
Rıdvan Şahin <i>Şiir</i>	<i>Ben Bitimsiz Kederi Çoğaltıyorum İçimde</i>	23
Nevin Ulusoy <i>İnceleme</i>	<i>“Afterimage” Özgürlük İlhamı Görüntüleri</i>	24
Yağmur Ayan <i>Öykü</i>	<i>Bilet</i>	26
Şeyda Bozkurt <i>Röportaj</i>	<i>Ayşen İnci</i>	28
Mert Can Mantar <i>Şiir</i>	<i>Dört Mevsim</i>	31
Ersin Doğan <i>Öykü</i>	<i>Karıncalar Koşusu</i>	32
Ayşegül Çelik <i>Öykü</i>	<i>Sessizlik Partisi</i>	34
Doğan Arslan <i>Şiir</i>	<i>Yine Bu Sokakta</i>	37
Savaş Aşçı <i>Röportaj</i>	<i>Sabahattin Yakut</i>	38
Emre Güler <i>Şiir</i>	<i>Bin Bir</i>	41
Ezgi Ülkü Aykut <i>Öykü</i>	<i>VI. Kısım Kadim Aşk</i>	42
Ömer Sidar Şahin <i>Öykü</i>	<i>Kervankaran</i>	52
Şeyda Bozkurt <i>Şiir</i>	<i>Hayatın Renkleri</i>	57
Esra Koyuncu <i>Şiir</i>	<i>Küçük Bir Kız</i>	59
Nesligül Çevik <i>Şiir</i>	<i>Bataklık</i>	61

Manifesto

Düş Art Nedir?

- Edebiyat ve sanat üreticilerini bir arada toplamayı, birlikte üretim yapmayı, üretileni birlikte sunmayı ve bunun sürdürülebilir olmasını amaçlayan kolektif, bağımsız bir oluşumdur.

Ne Yapar?

- Edebi eser üretiminin yanında, tiyatro oyunları, konser, podcast yayınları, sinema ve kitap incelemeleri gibi çeşitli içerikler üreterek edebiyata, sanata hizmet etmeyi ve edebiyat ile sanata ilgiyi artırmayı amaçlar.
- Toplumsal ilerlemenin yalnızca eğitimle olmayacağına ve kültür-sanatın gelişimi sayesinde de sağlanabileceğine inanır. Bu bağlamda nitelikli sanatçıları bünyesine katmayı, hep birlikte ürettikleriyle toplumsal fayda sağlamayı hedefler.
- Düş Art, bağımsız üretimin ve üretim safhasındaki sanatçının yanında olarak üretimi destekleyip teşvik edici olmayı amaçlar.

DERGİ

EDİTÖRDEN

EDITORDEN

Odamda beni kitaplarım bekler. Bu yegâne tesellidir.

Sabahattin Ali

KİTAP OKUMAYA ZAMAN BULAMAMAK!

Bu kalıbı ya da daha doğrusu bahaneyi sık sık çevremizden duyuyoruz. Bunun anlamı; dizi veya program izlemeye ayıracak üç saatim var ama kitap okumaya ayıracak bir saatim bile yok, demektir. Tercih edilen dizi ve programların her biri birbirinden beter, birer yozlaşma aracı.

Burada isimlerini yazmama değecek nitelikte yayın sayısı bir elin parmağından azdır. Aslında okumama-izleme, izleme-okumama bir döngü gibi; insanlar izledikçe ekrana bağlanıyor ve okumaktan uzaklaşıyor. Okumaktan uzaklaştıkça da ekrana daha çok bağlanıyor.

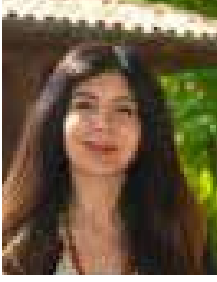
Bir bakıma; zamanımızı daha çok neye ayırıyorsak oyu, diyebilirim. Zamanımı izlemeye ayırırsanız okumaya ayıran arasında büyük fark oluşması kaçınılmaz. Elbette her bireyin günde iki saat kitap okuyabileceği bir ülkede yaşamıyoruz. Uzun çalışma saatleri, tükenmiş bedenler ve psikolojiler de zaman zaman insanları okumaktan uzaklaştıran etkenler. Burada farkı yaratan şey, bireyin hayatının bir noktasında düzenli okuma alışkanlığı kazanması ve bu alışkanlığı uzun zaman diliminde sürdürebilmesi. Her gün okuyamasa bile haftada yüz sayfa ile okuma işinin devamlılığını sağlamış olur.

Bu durumu biraz, kumbarada para biriktirmek gibi görüyorum ben; her gün ya da iki günde bir içini görmediğimiz bir kumbaraya para attığımızda, uzun vadede kayda değer bir birikim elde etmiş oluruz. Aynı şekilde, okuduğumuz kitapların ektisi de uzun vadede benzer olacaktır. Okuma alışkanlığı kazanamamaktan yakınan kişilere ben her zaman bana okuma alışkanlığı kazandıran kitapları öneririm. Naçizane, siz de bunu yapabilirsiniz. Geçmiş dönün ve hangi kitapları okuduktan sonra düzenli okuma alışkanlığı edindiğinizi düşünün. Bunları da çevrenizdeki, okuma alışkanlığı edinmeyen insanlara tavsiye edin.

Benim okuma alışkanlığım; Küçük Prens, Satranç, Simyacı, Kuyucaklı Yusuf kitaplarımı peş peşe okumam sonucu oluştu. Bunlar, alışkanlık kazanmak için hem kısa hem akıcı kitaplar ve okuyanı daha fazlası için iştahlandıran kitaplar. En azından benim için öyle oldu.

Umarım çevremizde “kitap okumaya zaman bulamıyorum” bahanesi azalır.

Savaş Aşçı

Elif AKPOLAT

 eliff.akpolat

Vatan Şairi Nazım Hikmet...

Gelecekteki güzel günlere yönelik umudunu koruyan; insanca yaşamı, paylaşmayı, özgürlüğü, eşitliği, barış ve dostluğu güçlü kalemıyla hep savunan büyük şair. Halkın yanında, mazlumun, emekçinin yanı başındadır yeri hep. Yorgun kalbi ölene kadar hep onların yanında atmıştır.

Yarısı burdaysa kalbimin

yarısı Çin'dedir, doktor.

Sarınehre doğru akan

ordunun içindedir.

Sonra, her şafak vakti, doktor,

her şafak vakti kalbim

Yunanistan'da kurşuna diziliyor.

Sonra, bizim burda mahkûmlar uykuya varıp

revirden el ayak çekilince

kalbim Çamlıca'da bir harap konaktadır

her gece,

doktor.

*Sonra, Őu on yıldan bu yana
benim, fakir milletime ikram edebildiđim
bir tek elmam var elimde doktor,
bir kırmızı elma:
kalbim...*

*Ne arteryo skleroz, ne nikotin ne hapis,
işte bu yüzden, doktorcuđum, bu yüzden
bende bu angina pektoris...*

*Bakıyorum geceye demirlerden
ve iman tahtamın üstündeki baskıya rağmen
kalbim en uzak yıldızla birlikte çarpıyor...*

“Bu hasret bizim...” demiŐti Şair. Onun hasreti, haklının hakkını almasına yönelik bir hasretti. Özgür bir dünyaya ve eŐitliđe, aŐka, direnmeye duyulan bir hasretin sesiydi Şiirleri...

Ölmeden önce son eşi olan Vera’ya, “Verüsa, benim hakkımda yaz. Artık beni senden daha iyi bilen kimse yok. En ilginç, kimse benim de insan olduğumu, Őiirlerimin ve kaderimin özünde bu gerçeğin yattığını düşünmüyor,”¹ diyen; kedileri seven; karanlıktan, çitlerden, kilitlerden, izin belgelerinden, vizelerden nefret eden; alacakaranlıkta yalnız olmaktan korkan, kestane ağaçlarını, aydınlık evleri, düzenli sokakları, demokrat kentleri seven insandı o.²

1 Tulyakova Hikmet, V. (2023), *Bahtiyar Ol Nazım* (H. Arslan, Çev.). İstanbul, Yapı Kredi Yayınları

2 Tulyakova Hikmet, 2023, s. 45

1961'de Berlin'de yazmış olduğu Otobiyografi adlı şiirde kendi yaşam serüvenini;

1902'de doğdum

doğduğum şehre dönmedim bir daha

geriye dönmeyi sevmem.

üç yaşında Halep'te paşa torunluğu ettim

on dokuzumda Moskova'da komünist üniversite öğrenciliği

kırk dokuzumda yine Moskova'da Tseka-parti konukluğu ve

on dördümden beri şairlik ederim.

şeklinde ifade etmiştir.³

Şair, 15 Ocak 1902'de Selanik'te doğdu. Annesi Celile Hanım, babası Hikmet Nazım Bey'dir. Kalem-i Ecnebiye müdürlüğü yapan Hikmet Bey, Abdülhamit'in baskıcı yönetimi nedeniyle istifa edip ailesini Selanik'ten Halep'e, babası Vali Mehmet Nazım Paşa'nın yanına götürür. Celile Hanım, orada biri oğlan öbürü kız olmak üzere iki çocuk doğurur. Oğlu Ali İbrahim dizanteriye yakalanıp ölür. Aile, Halep'in ardından kısa bir süre Diyarbakır'da yaşayıp İstanbul'a göçer. Nazım Hikmet, ilkokulu Göztepe'deki Numune Mektebinde tamamlar. Galatasaray Sultanisinde eğitim hayatına devam eder. Ancak okul çok masraflı olduğu için kaydı bir yıl sonra Galatasaray'dan Nişantaşı Sultanisine alınır.⁴

Sultanide okurken örnek bir öğrenci olan Nazım'ın defterindeki 20 Haziran 1913 tarihli ilk şiiri Peryad-ı Vatan'dır. Bu şiiri, Yangın, Şehit Dayıma ve Samiye'nin Kedisi adlı şiirleri izlemiştir. Şiirleri beğenilip çocuk yaşında övgüler bile almaya başlamıştır. Hatta öğretmeni Yahya Kemal, Samiye'nin Kedisi şiirini okuduktan sonra şairin kız kardeşine ait olan kediyi görmek istemiş. Görünce şaşırıp, 'Sen bu pis, uyuz kediyi böyle övmesini biliyorsun, şair olacaksın!' demiştir.⁵

Nazım Hikmet, 1917'de Nişantaşı Sultanisinden ayrılıp aile dostları Bahriye Nazırı Cemal Paşa'nın önerisiyle Heybeliada Bahriye Mektebine gitmiştir. Bahriye'yi bitirdiğinde Hamidiye kruvazöründe güverte subaylığına başlar ancak kısa bir süre sonra ciğerlerinden hastalanır. Zatürre teşhisi konmuştur. Yapılan tetkiklerde subaylık yapamayacağı anlaşıncı 13 Mayıs 1921'de askerlikten çürüğe çıkar.⁶

Nazım Hikmet'in 10 Ekim 1918'de Yeni Mecmuada Mehmet Nazım imzasıyla Hala Servilerde Ağlıyorlar mı adlı şiiri yayımlanır. Aynı yıl Alemdar Dergisi'nin açtığı yarışmada Bir Dakika adlı şiiriyle birincilik kazanır. Genç şairin adı artık yavaş yavaş duyuluyor, kendisinden övgüyle bahsediliyordu.⁷

İstanbul'un işgali ve ardından Mütareke Dönemi'ne girilir. Tüm ülkede yaşanan gelişmeler genç şairi üzmetedir. 1920'nin aralık ayında Gençlik adlı şiiri kaleme alır ve ulusun kurtuluşu için gençliği eyleme çağırır.

(...)

3 Nazım Hikmet, "Otobiyografi", *Bütün Şiirleri*, YKY, İstanbul, 2007, s. 1780

4 Asım Bezirci, *Nazım Hikmet ve Seçme Şiirleri*, s. 16

5 Bezirci, 2023, s. 17

6 Bezirci, 2023, s. 18

7 Bezirci, 2023, s. 18

*Git bugün o ıssız yollarda ağla
Dört yıldır her yerde can verirken ilk,
Bak bugün mukaddes duygularınla
Sana sus derlerken...
Haykır! Ey gençlik.*

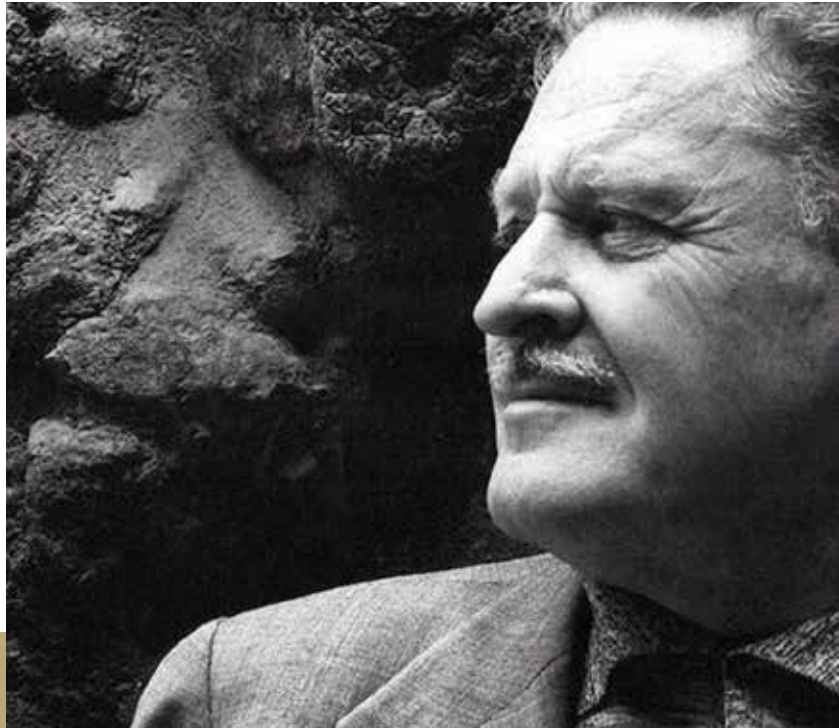
Nazım Hikmet, bu şiiri babasının masasına bırakarak Anadolu'daki milli mücadeleye katılmak için evden ayrılır. Arkadaşları Vâlâ Nureddin, Yusuf Ziya, Faruk Nafiz'le birlikte 1 Ocak 1921 de Sirkeci'den kalkan Yeni Dünya vapuruna biner, İnebolu'da inerler. Genç şair, burada Anadolu halkının mihnetli hayatını yakından görür, sarsılır. Yedi günde yayan Ankara'ya ulaşırlar.

*İki arkadaş tuttuk dağlara giden yolu,
Öyle yükselmişiz ki sahilde İnebolu
İnce sokaklarıyla ufaldıkça ufaldı
Minareler bir çizgi, camiler nokta kaldı.*

İnebolu⁸

Nazım Hikmet ve Vâlâ Nureddin kısa bir süre Ulus Taşhan'da kaldıktan sonra 1921'de Bolu Sultanisi Kısmi İptidai Muallimliğine atanırlar. Burada kısa süreli görev yaptıktan sonra öğrenimlerini ilerletmek için Rusya'ya gitmeye karar verirler. Rusya'da Doğu Ülkeleri Emekçilerinin Üniversitesine (KUTV) yazılırlar. Rusçanın yanında Fransızca da öğrenirler. Nazım, üniversitenin temsil kolunda görev alıp bol bol piyesler ve şiirler yazmaktadır. Bu sırada İstanbul'dan tanıdığı Muhiddin Bey ve kızı Nuzhet, Moskova'ya giderler. Kısa sürede karar verip evlenirler. Ancak şair, Mavi Gözlü Dev şiirini yazdığı kadınla ancak bir yıl evli kalacaktır.

*O mavi gözlü bir devdi
Minnacık bir kadın sevdi.
Kadının hayali minnacık bir evdi.
bahçesinde ebruli
hanımeli
açan bir ev.
(...)*

Nazım Hikmet, KUTV Üniversitesini bitirdikten sonra 1924'te Türkiye'ye geri dönmüştür. İstanbul'da bir yandan babasının işlerine yardım ederken bir yandan da N.H. ya da Ahmet imzasıyla Aydınlık Dergisi'nde yazılar, şiirler yazmıştır. Nazım, yazılarından dolayı izlenmeye başlamıştır. Bu durumdan kurtulmak için İzmir'e geçer. Bu sırada Şeyh Said İsyanı patlak verir. 4 Mart 1925'te Takriri Sükûn Kanunu çıkarılır ve çalıştığı Aydınlık Dergisi, diğer pek çok dergi gibi kapatılır.

1 Mart 1925'de yayınlanan bir bildiri nedeniyle Aydınlık'ın yazarlarının pek çoğu tutuklanır, Nazım Hikmet de İstiklal Mahkemesi tarafından gıyabında on beş yıla mahkûm edilir.⁹

İzmir'de gizlenen şair, İstanbul'a geçip oradan da Moskova'ya kaçar. Suçsuz olduğuna inanmaktadır. Ancak yapacağı da bir şey kalmamıştır. Moskova'da iki yıl daha öğrenim görür. Bu defa Lena isimli bir tıp fakültesi öğrencisiyle evlenir. 1924'te Bakü'de Güneşi İçenlerin Türküsü adıyla bir şiir kitabı yayımlanır. Aynı yıl af kanunu çıkarılır. Takriri Sükûn Kanunu kaldırılınca Nazım Hikmet, Türkiye'ye dönmeye karar verir. Batum üzerinden ülkeye giriş yapar ancak başkasının hüviyetiyle giriş yapmak istediği anlaşılınca Hopa'da yakalanır ve cezaevine atılır. Ancak cezaevinden kısa sürede salıverilir. Buradan çıktıktan sonra İstanbul'a gelir ve Resimli Ay Dergisi'nde ilk başlarda düzeltici olarak çalışmaya başlar, derginin bazı resim işlerini üstlenir. Ardından İmzasız Adam adıyla şiir ve yazı yayımlama imkânına tekrar kavuşur.

Şair için Sesini Kaybeden Şehir başlığıyla yazdığı, Resimli Ay'da çıkan şiirinde işçileri greve özendirdiği gerekçesiyle kovuşturma başlatılır. Fakat 24 Mart 1930'da karar Yargıtay'da bozulur ve beraat eder. Aynı yıl Hatice Zekiye Pirayende (Piraye Hanım) ile evlenir. Aralık 1930'da toplu bir tutuklama yapılır. Nazım Hikmet içeri alınanlar arasındadır. Söylenene göre İstanbul'da bazı semtlerde duvarlara bildiriler asılmıştır, Nazım Hikmet de sorumlular arasındadır. Artık idamı söz konusudur. Bu durumdan eşi Piraye Hanım'a yazdığı mektup olan Karıma Mektup adlı şiirinde bahseder:

(...)

Karım benim,

İyi yürekli,

Altın renkli,

Gözleri baldan tatlı arım benim,

Ne diye yazdım sana

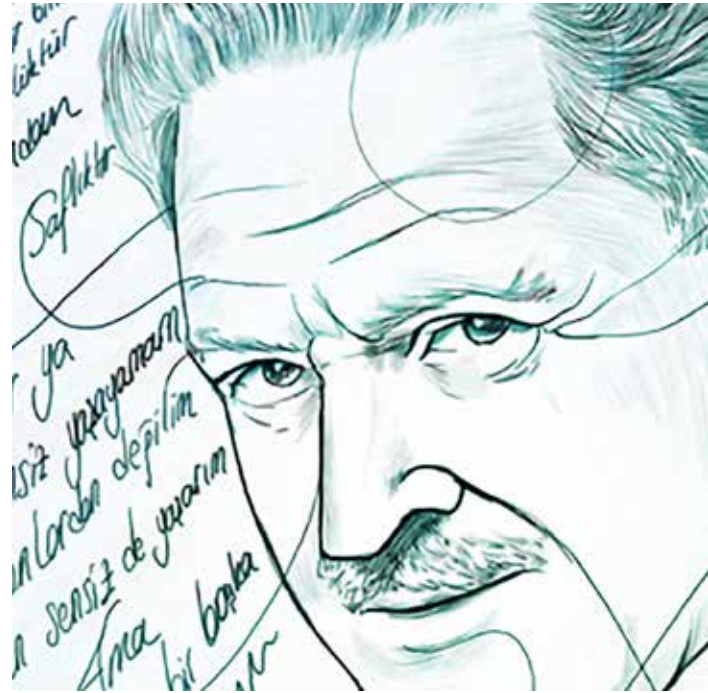
İstendiğini idamımın,

Daha ilk adımında

Ve bir şalgam gibi koparmıyorlar henüz

Kellesini adamın.

(...)

Şair, Cumhuriyet'in onuncu yılı vesilesiyle çıkarılan genel af neticesinde bir yıl hapiste yatarak Bursa Cezaevi'nden salıverilir. Çıkar çıkmaz iş aramaya başlar. Resimli Ay dergisi kapatılmış, geçim sıkıntısı çekmektedir.

Kısa süre sonra Akşam Gazetesi'nde yazıları tekrar çıkmaya başlar ama kendi adını kullanmasına izin verilmez, bu defa Orhan Selim takma adını kullanır. Bu arada şiirler ve yazılar dışında piyesler kaleme alır. İpek Film'de senaryo yazıcılığı, dublaj yapıcılığı, rol dağıtıcılığı gibi işlerle de uğraşır. Ancak özgür günleri çok uzun sürmez, isyan ve ihtilal kokan kitaplar kaleme aldığı, askerî kişileri üstlerine karşı isyana teşvik ettiği gerekçesiyle tekrar tutuklanır. İlk duruşması, 10 Ağustos 1938'de Erkin Zırhlısı'nda yapılır. Gidişat iyi değildir, durumun vahametini gören şair, Atatürk'e suçsuzluğunu anlatmak için bir mektup yazar:

Cumhur Reisi Atatürk'ün yüksek katına,

(...)

Askeri isyana teşvik etmedim

Deli, serseri, mürteci, satılmış, inkılap ve yurt haini değilim ki bir an olsun düşünebileyim.

Askeri isyana teşvik etmedim.

Senin eserine ve sana aziz olan Türk dilinin inanmış bir şairiyim. Sırtıma yüklenen ve yükletilecek hapis yıllarını taşıyabilecek kadar sabırlı olabiliyordim. Büyük işlerinin arasında seni bir Türk şairinin felaketiyle alakalandırmak istemezdim.

Bağışla beni. Seni bir an kendimle meşgul ettimse, alınma vurulmak istenen bu 'inkılap askerini isyana teşvik' damgasının ancak senin ellerinle silinebileceğini inandığımdandır.

(...)

Bu önemli mektup, Atatürk'e ulaştırılmaz. Yargılama, 29 Ağustos 1938'de sona erer. Şair 20 yıl ağır hapse hüküm giyer. Önceki mahkûmiyeti de hesaba katılarak cezası 28 yıl 4 aya çıkarılır. Nazım Hikmet, 1 Eylül 1938'de İstanbul Tevkifhanesi'ne gönderilir. Yargıtay, 29 Aralık 1938'de kararı onaylar. Nazım Hikmet cezasının kaldırılmasını, hiç olmazsa hafifletilmesi için itirazlarda bulunsa da başarı kazanamaz.

İstanbul'dan önce Çankırı Cezaevi'ne, ardından da siyatik ağrıları nedeniyle Bursa Cezaevi'ne gönderilir. Çankırı Cezaevi'nde arkadaşı Kemal Tahir'i geride bırakıp artık yeni oda arkadaşı olan Orhan Kemal'in yanına gitmiştir.

Yeni durumundan memnundur. Hem ayın belli günlerinde kaplıca tedavisi görmekte hem rahat okuyup çalışmakta hem de arada bir gelen eşi Piraye'yle konuşabilmektedir. Ayrıca mektupları ve Kemal Tahir hakkındaki konuşmalarıyla Orhan Kemal'i yetiştirmektedir. Hapishaneye kurduğu dokuma tezgâhıyla para kazanmaya başlamış, ayrıca büyük eseri Memleketimden İnsan Manzaraları'nı kaleme almıştır.

1946'da Büyük Millet Meclisine bir dilekçeyle başvurmuş, bir haksızlığa uğradığını anlatmıştır. Bu sıralar Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın danışma organı olan Milletlerarası Hukukçular Cemiyeti, 9 Şubat 1950'de Nazım Hikmet'in serbest bırakılması için bir mektup gönderir. Ancak tüm çabalar sonuçsuz kalmıştır. Bu gelişmeler üzerine 8 Nisan 1950'de açlık grevine başlar. Grev basında ve aydın çevrelerinde büyük yankı yazar. Aydınlar, İstanbul'da topladıkları dilekçeleri toplu hâlde cumhurbaşkanına gönderirler. Nazım Hikmet, arkadaşlarının baskısıyla 19 Mayıs 1950'de açlık grevine ara verir. Şair, 15 Temmuz 1950'de yürürlüğe giren Af Kanunu'yla nihayet özgürlüğüne kavuşur. 13 yıl 5 ay süren mahpusluk hayatı sona ermiştir. Hapis hayatı son bulmuş ancak kapının önünde bir polis cipiyle her dakika izlenmektedir.

Sabahattin Ali'nin öldürülüşü onu derinden yaralamıştır. Böyle bir ölümün onu sinsice kısıvrak yakalamasından korkmaktadır. Kulağına öldürüleceği fısıldanınca kaçmaya karar verir. Karısını, yeni doğmuş bebeğini, yurdunu geride bırakarak küçük bir motorla Boğaz'dan Karadeniz'e açılır. Bükreş radyosu, 20 Haziran

1951'de akşam yayınında Nazım Hikmet'in Romanya'ya geldiğini duyurur. Şair, Bükreş'ten uçakla Moskova'ya geçer, ardından 1951'de Bakanlar Kurulu kararıyla Türk vatandaşlığından çıkarılır.

Şair, kendi ülkesinde yasaklı olmasına rağmen büyük işlere imza atmıştır. Barış Konseyi'ne üye seçilir. Birçok ülkeye seyahatler gerçekleştirir. Bu ülkelerle ilgili izlenimlerini içeren yazılar, şiirler kaleme alır.

Tüm bunlara rağmen memleket özlemi sürüyordur.

Memleketimi seviyorum

Çınarlarında kolan vurdum,

Hapishanelerinde yattım.

Hiçbir şey gidermez iç sıkıntımı

Memleketimin şarkıları ve tütününü gibi

Nazım Hikmet'i yaratan koşullar, Tanzimat Dönemi'nin etkileri, aile çevresi ve gezdiği coğrafyalar, 1920'lerdeki Rus modernizmi, fütürizm ve Dadaizm gibi pek çok unsur sıralanabilir. Ama hayatına giren kadınların yeri de yadsınamaz bir gerçektir. Ancak bir yıl birlikte yaşadığı, Mavi Gözlü Dev şiirini yazdıran Nüzhet, Moskova'da tanıştığı tıp öğrencisi Lena Yurçenko, 'saçları alev gibiydi' sözleriyle tasvir ettiği ve Hatçe diye seslendiği Piraye, hapishanedeyken tanıştığı şairin ölüm orucuna yatmasına neden olan, oğlu Mehmet'in annesi Münevver ve son aşkı Vera...

Nazım, 3 Haziran 1963'te memleket özlemini yüreğinde taşıyarak, 'yüzünü görmediği insanlar için' ömrünü adayarak, onlar için mücadele vererek dünyaya Moskova'da veda etti. Azrail kapısını kalp kriziyle çalmıştı. Oysa istediği ölüm ağır ağır gelen kanser nevinden gelen bir ölümdü. Hayat arkadaşı Vera'ya, **"Beklenmedik ölüm, kötü bir ihanet bence, sırtına saplanmış bir bıçak sanki. Ben ölmek üzere olduğumu bilmek zorundayım. O zaman yapmadığım işleri tamamlayabilirim."** demiştir.¹⁰

'Giderayak, işlerim var bitirilecek, giderayak

Kurtardım ceylanı avcının elinden

Ama daha baygın yatar, ayılamadı

Kopardım portakalı dalından

Ama kabuğu soyulamadı

Oldum yıldızlarla haşır neşir

Ama sayısı bir tamam sayılamadı

Çektim kuyudan suyu

Ama bardaklara konulamadı

Güller dizildi tepsiye

10 Tulyakova Hikmet, 2023, s. 178

Ama taştan fincan oyulamadı

Sevdalara doyulamadı

Giderayak işlerim var bitirilecek, giderayak¹¹

Ancak istediği gibi ağır ağır gelen bir ölümle değil, kalp kriziyle yaşamını yitirmiştir. Öldüğü gün yanı başında hayat arkadaşı Vera vardı. Ceketinin iç cebinde ölesiye sevdiği, kıskandığı, delice âşık olduğu bu kadının fotoğrafı vardı. Resmin arkasında ise âdeta bir veda mektubu olan şu sözler:

Gelsene dedi bana

Kalsana dedi bana

Gülsene dedi bana

Ölsene dedi bana

Geldim

Kaldım

Güldüm

Öldüm¹²

Gerçekten bir daha ülkesine geri dönmemiş, vatan hasretini hep göğsünde dikenli nazlı bir gül gibi taşımıştır.

Nazım Hikmet, Türk şiirine getirdiği yenilikler, kullandığı dilin sadeliği ve içtenliği, işlediği evrensel temalar ve toplumsal duyarlılığıyla edebiyatımızda silinmez izler bırakmıştır. Onun şiirleri, sadece bir edebî miras değil, aynı zamanda insanlığın ortak değerlerine olan inancın ve umudun bir ifadesidir. Bu nedenle Nazım Hikmet'in şiir sanatı, hem ulusal hem de evrensel ölçekte büyük bir öneme sahiptir. Nazım Hikmet, Türk şiirinin geleneksel yapısını, aruz ve hece kalıplarını daha 1922'lerde kırarak Açların Gözbebekleri ile yazınımızın ilk özgür koşuk örneklerinden birini vermiştir. Bu şiir gibi bir şiir, o güne değin yazılmamıştır. Aruzun ustaları Yahya Kemal ve Ahmet Haşim'in egemen olduğu, Kurtuluş Savaşı'nı yöneten bürokrat kadronun güdümünde olan bir yazın ortamında böyle bir şiir öngörülmesi mümkün değildir.¹³

11 Nazım Hikmet, 'Giderayak', Bütün Şiirleri, YKY, İstanbul, 2002, s1669."

12 (Nazım Hikmet, "Vera'ya", Bütün Şiirleri, YKY, İstanbul 2002, s.1868"

13 Gürsel, N. (1992). *Nazım Hikmet ve Geleneksel Türk Yazını*. İstanbul: Adam Yayınları."

*Değil birkaç
değil beş on
otuz milyon
aç
bizim!
Onlar
bizim!
Biz
onların
Dalgalar
denizin!
Deniz
dalgaların!
Değil birkaç
değil beş on
30.000.000
30.000.000!
Açlar dizilmiş açlar!
Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız
sıska cılız
eğri büğrü dallarıyla
eğri büğrü ağaçlar!
(...)*

Benerci Kendisini Niçin Öldürdü şiirinde “tükürmüşüm kafiyenin içine” derken geleneksel şiir anlayışına karşı isyan bayrağını açmıştır. Şair, şiire yeni bir biçim getirmenin yanı sıra yeni bir içerik de getirmiştir. Gerçekçi ve toplumcu bir anlayışın hâkim olduğu şiirler, yeni bir biçimle söylenmelidir. 835 Satır adlı şiiri yayımlandığında “Bolşeviklerin mankeni” olarak nitelendirenler bile 835 Satır şairini övmekten geri kalmamışlardır.¹⁴

Nazım'ın sanat çevrelerinde en çok ilgi uyandıran şiirleri ise “sanayi estetiğini” dile getirenlerdi. Şair, Makinleşmek şiirindeki ünlü

14 (Gürsel, 1992, s.50).

ve ben ancak bahtiyar olacağım

karnıma bir türbin oturtup

kuyruğuma çift uskumru taktığım gün!

dizelerini Hikmet Feridun Eşe şöyle açıklıyor: “Benim idealize ettiğim şey pervanedir. Ben papatyayı değil, pervaneyi anlatıyorum. Papatya ve pervane benzer, onun da kanatları vardır, ona ben pervaneyi tercih ederim. Göğsüme papatya takacağım diyen şairler olduktan sonra ben neden kuyruğuma pervane takmıyorum.”¹⁵

Nazım, o yıllara kadar Türk şiirini egemenliği altına almış, “şairaneliğe” karşı papatya yerine pervaneden yana koymuştur tavrını. Edebiyat-ı Cedide, Fecr-i Ati, hatta Hececiler gibi içtenlikten uzak lirizmi eleştirmişti. Sonradan Orhan Veli'nin devralacağı aynı gerçekçi anlayış, Süleyman Efendi'nin nasırından bahseden dizelerde gösterecektir kendisini.¹⁶ Ancak şair, yaşlandıkça ilk başlardaki bu aşırı tutumunu “bir çeşit sol çocukluk hastalığı” olarak nitelemek yürekliliğini de göstermiştir. Kuyruğuna pervane takmak isteyen genç şair, yaşlılığına yakın yazdığı Severmişim Meğer adlı şiirinde ırmağı, gökyüzünü, ay ışığını hayranlıkla seyrettiğini, zamanında karşı çıktığı lirik dizelerle paylaşmıştır.

Şair, Putları Yıkıyoruz diyerek geleneksel anlayışa karşı çıkarken bir yandan da üretiminde geleneksel kültürden kaynak olarak beslenmeyi sürdürmüştür. Kerem Gibi, Şeyh Bedrettin Destanı, Ferhat ile Şirin, Tahir ile Zühre zaman zaman şaire esin kaynağı olmuştur. Ancak bu esin kaynaklarını kendi anlayışıyla süzüp okuyucuya öyle sunmuştur. Bir yazısında, “Aslı olmasaydı Kerem yanmazdı! Laf! Ben Kerem'i bilirim. O öyle acayip bir heriftir ki Aslı olmasaydı da yanmak için bir vesile bulurdu mutlaka... Neden bulmasın ki kafasına yanmayı koymuş bir kere... Sebep Aslı'da değil, daha derinlerde...”¹⁷ der.

Ölürken yüreği memleketine, ailesine, dostlarına, sevdiklerine duyduğu özlemle doluydu. Hayat arkadaşı Vera'ya, “Bizim barışmamız ölümünden sonra olacak. Ülkeme dönmek için ölmek zorundayım.” demiştir. 1938-1965 yılları arasında, tam yirmi yedi yıl boyunca şiirleri ve kitapları kendi dilinde, kendi ülkesinde yayımlanmamıştır.

Nazım Hikmet, tüm dünyada sevilen ve sayılan geniş kitlelerin tanıdığı bir dünya şairi olarak görüldüğü dönemde, ülkesinde ne bir dizesi yayımlanabilecek ne de adından övgüyle bahsedilecektir. Ama dediği olmuş, şiirlerinin yeniden yayımlanması ölümünden ancak iki yıl sonra Doğan Avcıoğlu'nun çıkardığı Yön Dergisi'nde olmuştur. Ardından diğer yayınevleri de kitaplarını basmaya başlamışlardır.

İlk kez 1978-1980 yılları arasında şairin şiirlerinin tamamına yakını Cem Kitabevi'nde Asım Bezirci tarafından yayımlanmıştır. Bu süreç, 12 Eylül 1980 darbesiyle kesintiye uğramış, Nazım Hikmet yine yasaklı günlerine geri dönmüştür. Ancak 1987'de yine Asım Bezirci ve Memet Fuat'ın emekleriyle şiirlerinin yanı sıra roman, öykü, oyun gibi türlerde kaleme aldığı eserleri de okuyucularla buluşmuştur.

1990'da şairin kız kardeşi Samiye Yaltırım ve bir grup aydının girişimiyle Nazım Hikmet Kültür ve Sanat Vakfı kurulmuştur. Bu vakıf belgelik oluşturma, etkinlik düzenleme, yeniden yurttaşlık hakkının verilmesi gibi pek çok konuda çalışmalar yürütmüştür.

Nazım Hikmet'in uluslararası alanda tanınmış ve takdir edilmiş bir şair olmasının en önemli göstergelerinden biri de ünlü Şilili şair Pablo Neruda ile olan dostluğudur. Neruda, Nazım Hikmet'i, “20. yüzyılın en büyük şairlerinden biri” olarak nitelendirmiş, onun eserlerine ve mücadelesine büyük hayranlık duymuştur. Nazım Hikmet'in edebî ve sanatsal etkisi sadece Neruda'yla sınırlı kalmamıştır. Onun sanatsal dehası ve insanlık için verdiği mücadele, Puşkin ve Dostoyevski gibi Rus edebiyatının dev isimleriyle anılmasına da yol açmıştır. Hikmet, Puşkin'in lirizmini ve Dostoyevski'nin insan ruhunun derinliklerine inen analizlerini kendi şiirlerinde harmanlamayı başarmıştır. Bu büyük Rus yazarlar gibi Nazım da insanlığın ortak dertlerini ve sevinçlerini yansıtmakta uzadır.

¹⁵ (Bugün de Diyorlar ki, 1932. A. Bezirci'nin notundan, Bütün Eserleri, I. Cilt, Cem yay. s. 309)

¹⁶ (Gürsel, 1992, s.52.)

¹⁷ (Bütün Eserleri, III. cilt, Ekber Babayef Baskısı, 'Yine Şundan Bundan' adlı yazısından, s.301)

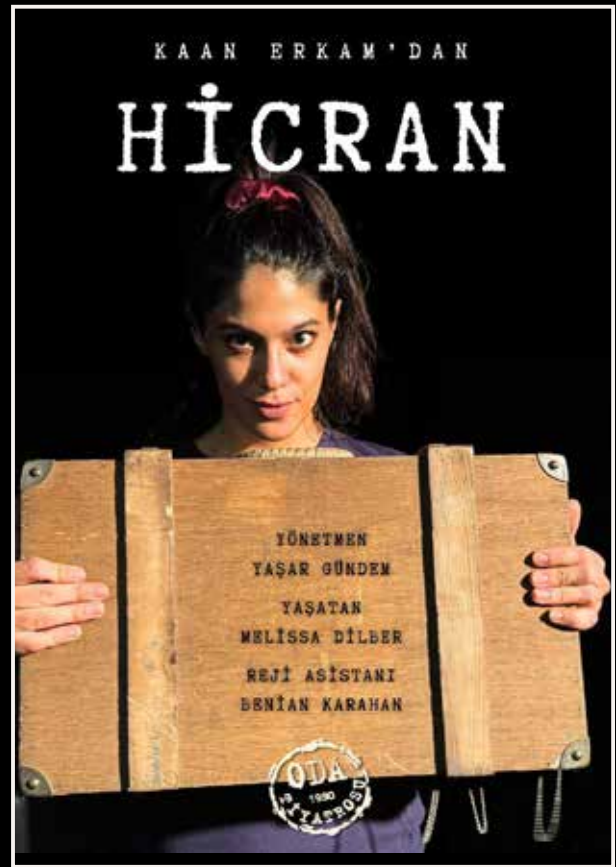
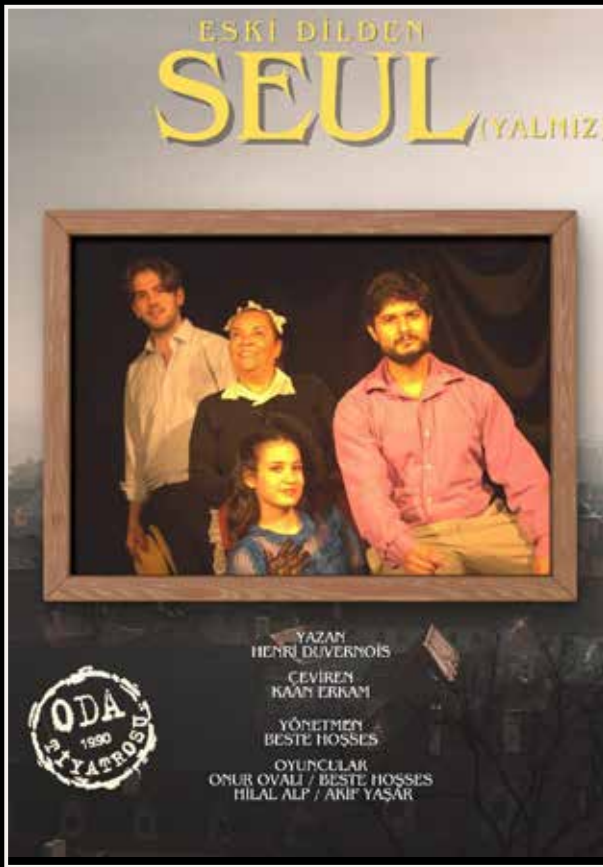

Nazım Hikmet'in Türk edebiyatındaki önemi, aynı zamanda yakın dostları ve çağdaşları olan Orhan Kemal, Kemal Tahir, Yaşar Kemal, Abidin Dino ve Sabahattin Ali'yle olan ilişkilerinde de görülmektedir. Orhan Kemal'in hikâyelerinde ve Kemal Tahir'in romanlarında işledikleri sosyal ve toplumsal konular, Nazım Hikmet'in şiirlerinde de sıkça yer bulmuştur. Onlar da Nazım Hikmet gibi halkın sesi olmuş ve edebiyatı bir toplumsal mücadele aracı olarak kullanmışlardır. Nazım Hikmet, adını sayamadığımız pek çok kişiye ilham olmuştur.

Nazım Hikmet'in Türk vatandaşlığına yeniden kabul edilmesi, onun ülkemiz için ne kadar önemli bir değer olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. 1951 yılında vatandaşlıktan çıkarılmasının ardından uzun yıllar sürgünde yaşayan Nazım Hikmet, 2009 yılında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına yeniden kabul edildi. Bu adım, sadece onun sanatına ve mirasına duyulan derin saygının bir göstergesi değil, aynı zamanda onun evrensel insani değerler ve özgürlük mücadelesine olan katkılarının da takdir edildiğinin bir ifadesi olarak görülmelidir. Ve onun sanat ve mücadele dolu hayatı, bugün de ilham kaynağı olmaya devam etmektedir.

Ne Seyretmeli?

Düş Art[®]

Ömer Sidar ŞAHİN

omersidarsahin

Coğrafya Kader Değildir Toplumlar Kaderi Yapar

Dünyanın ilk sosyoloğu olarak kabul edilen İbn-i Haldun 'Mukaddime' adlı eserinde coğrafyanın toplumların yapısı üzerindeki etkilerine değinerek birçok sosyolojik tespitte bulunmuştur. Bu tespitlerden yola çıkarak kendi toplumuna uyarılarda bulunan İbn-i Haldun, sanılanın aksine 'coğrafya kaderdir' ifadesinin sahibi değildir. Eser dikkatlice değerlendirildiğinde böyle bir kolaycılığa kaçmadığı tam tersine bunu önlemek için neler yapılması gerektiğini anlatan açıklamaları olduğu görülecektir. Birçok düşünce insanı iklimin, bitki örtüsünün, yeraltı ve yer üstü kaynaklarının, beşeri yapının toplumları nasıl etkilediğini, değiştirdiğini, dönüştürdüğünü eserlerinde tarihten örnekler vererek açıklamaya çalışmıştır. Karl Marx da bu konuyu daha çok madde ve insan üzerinden ele almıştır. Ona göre toplumlar kendi tarihlerini kendileri yapar fakat bunu istedikleri şekilde, kendileri tarafından seçilmiş koşullar altında yapmazlar; var olan koşullar altında yaparlar. Bu görüş daha sonra 'koşullar bilincinizi belirler' ifadesiyle yerini bulacaktır.

Peki bu bilinç toplumların buldukları coğrafyada makus talihlerine katlanma, başa gelen çekilir bilinci midir? Binlerce yıllık insanlık tarihinde dünyanın dört bir yanında var olan toplumlar birçok farklı renk, yemek, kıyafet, şarkı, söz, dans yaratırken coğrafyadan şikâyet mi etmişlerdir? Tarih öncesi dönemlerde farklı kıtalarda, birbirlerinden hiç haberi olmayan toplumların suyu bulma ve kullanma biçimlerinin aynı olması, eti pişirme tekniklerinin benzeşmesi, tarımsal faaliyetlerin aynı bilinçle yapılmasında bulunulan coğrafyaya yenik düşüleceği fikri mi vardır? Var olmayla ilgili her büyük sorunda coğrafya mı suçlanmıştır? Modern insanlığın ataları buldukları coğrafyaların olumsuzlarını kadere bağlayıp otursalardı insan ırkı günümüze kadar sağlıklı gelebilir miydi?

Elbette ki hayır! Ben de kolaycılığa kaçıp örnek olarak Kuzey Kore-Güney Kore, İsrail-Lübnan, ABD-Meksika gibi yakın coğrafyaları söylemeyeceğim. Size anlatacağım örnek Japonya.

Bir ülke ile karşılaştırılmadan tek başına bile anlatıldığında durumun izah edilebileceği ülke. Bu izah hepimizin bir şekilde ulaşabildiği klasik bilgiler yoluyla olmayacak. Evet, dünyanın en büyük üçüncü ekonomisine sahip olması, ithalat ve ihracatta en büyük dördüncü ülke olması, bilim ve teknolojiye önde gelen ülkeler arasında olması; insani endekste, gayri safi milli hasılda, yaşam standartlarında... Hep önde gelmesi gibi bilgiler hepimizin malumu. Ancak ben tam tersine ülkenin bütün olumsuz durumlarını ve bu durumun o toplumu nasıl etkilediği üzerine kendi meşrebimce kısaca bilgiler paylaşacağım.

Japonya, Asya'nın Pasifik kıyısı boyunca uzanan 14.125 adadan oluşan (Sayı her an değişebilir) bir takımada ülkesidir. Ülkenin jeolojik oluşumuna bakıldığında Epirojenik (Kıta Oluşumu), Orojenik (Dağ Oluşumu), Sismik (Deprem) ve Volkanik faaliyetlerin son derece etkili olduğu görülecektir. Bütün bu kuvvetlerin etkisi ile adaların büyük bir bölümü dağlık ve engebeli bir yapıya sahip olmuş bu yapı tarım ve yerleşmeyi son derece olumsuz etkilemiştir. Bu olumsuz duruma rağmen tarım alanlarını son derece akıllıca korumuş ve teraslama yöntemlerini kullanarak üretimde kendi kendine yeten bir ülke olmuştur. Elverişsiz yeryüzü şekilleri nedeniyle Kobe havalimanı denizin doldurulması sonucu oluşturulan yapay bir ada üzerinde inşa edilmiştir. Hizmete açılmasından sonra meydana gelen tüm deprem, fırtına, tsunami gibi doğal afetlerden etkilenmeyecek şartların olumsuzluğu bahanesini ortadan kaldırmıştır.

Pasifik ve Avrasya levhalarının karşılaştığı bir konumda 'Ateş Çemberi' içerisinde olması ülkenin yine büyük bir bölümünde volkanik faaliyetlerin görülmesine neden olmuştur. Ülkede yüzden fazla aktif volkan bulunmaktadır. Bu faaliyetler zaman zaman büyük zararlara yol açmaktadır. Aslında volkanizma ne kadar olumsuz da görülse enerji ve yeraltı kaynaklarının oluşumu bakımından önemlidir. Ancak bu durum da bu ülke için geçerli değildir. Ülke enerji ve yeraltı kaynağı bakımından son derece fakirdir. Uzun yıllar bu durumu enerji ithalatı yoluyla aşmaya çalışsa da günümüzde bilim ve teknoloji sayesinde rüzgâr, güneş ve dalga enerjisi gibi alternatif yollarla kendi enerjisini üretebilmektedir.

Ülkenin bulunduğu matematik ve özel konumu nedeniyle tropikal fırtınalara da açık bir durumdadır. Özellikle güney kesimlerindeki adalar bu fırtınalardan nasibini fazlasıyla almaktadır. Ancak Japon toplumu bu durumla yaşamayı öğrenerek medeniyetlerini bu koşullar altında geliştirmiş, yaşam biçimlerini buna göre şekillendirmişlerdir. Yaşam alanlarını, enerji hatlarını, ulaşım koşullarını bu doğal afete göre tasarlamışlardır.

Ve tabii ki deprem! Dünyada, Japonya denilince akla gelen en olumsuz durum depremdir sanırım. Bu durumu onlar da çok iyi bildiklerinden deprem bilincini çok küçük yaşlardan itibaren bireylerine aktarmaya çalışmaktadırlar. Fay hatları üzerinde yer alan ve deprem riskiyle karşı karşıya olan ülkelerin bilmesi gereken 'deprem öncesi', 'deprem anı' ve 'deprem sonrası' güvenlik tedbirlerinin neler olduğunu birçok kez yaşayarak öğrenmişler ve yaşamlarında uygulamışlardır. Birçok defa ölümler her afet sonrasında tıbbi sağlık ekiplerinin, psikolojik sağlık ekiplerinin, enerji ve nakil hatları ekiplerinin, itfaiye ekiplerinin, arama kurtarma ekiplerinin, kumanya ekiplerinin olması zorunluluğunu anlamışlardır. Bu arada okyanus tabanlı depremler sonucu oluşan Japonca 'dev dalga' anlamına gelen tsunamileri de unutmamalıyız. Bir dalga ne kadar yıkıcı

olabilir ki? 2011 yılında ekranlarda görünceye kadar çoğu insan cevap veremezdi sanırım. 2011 yılında meydana Tōhoku depremi sonucu oluşan dalgalar onlarca metre boyunda ve bir yarış arabası hızında karanın on kilometre içerisine kadar ilerleyince cevabını öğrenmiş olduk.

Bütün bunlara ek olarak doğal olumsuzlukların dışında bir de beşeri nedenlerle kadere isyan edilebilecek bir konu daha var. Atom bombası!

II. Dünya savaşının son aşamasında ABD, 6 Ağustos 1945 Pazartesi saat 08.15'te Uranyum-235 tipi atom bombası (Little Boy) ile Hiroşima'ya ve 9 Ağustos 1945 saat 11.02'de Plütonyum-239 tipi atom bombası (Fat Man) ile Nagazaki'ye saldırdı. Bu iki saldırı, askerî tarihte gerçekleştirilen ilk ve tek nükleer saldırıdır. ABD, önceden Japonların hayat ve hareket tarzlarını araştırarak onların en çok dışarıda oldukları saati saptamış ve saldırı saati olarak kararlaştırılmıştı. Sonrası malum! Üzerinden onlarca yıl geçmesine rağmen radyasyondan etkilenen insanlar ve tüm doğa. İnsanın içinde gizlenen, her korku anında ortaya çıkan, yok etme içgüdüsüne sahip ilkel yönünün bir örneği daha!

Bu olaydan sonra Japon toplumu eğitime büyük önem vermiş. Öğretmenlerine bizden önce yaşamış ve öğrenmiş anlamında 'Sensei' demişler ve Japon İmparatorunun önünde eğilmeyen tek kişi olarak görmüşlerdir. Eğitime yeni başlayacak öğrencileri eğitim süreci başlamadan önce geziye götürüp gerçekleri eğip bükmeden anlatmaya çalışmışlardır. Bu geziye ilk hafta bir teknoloji fuarına götürülen çocuklar gün boyu eğlendikten sonra yüzlerine 'çalışırsanız böyle olur' denmiştir. İkinci hafta atom bombasının düştüğü noktalara götürüp durumu bütün netliğiyle görmeleri istenmiştir. Gün biterken yeni nesillerinin yüzlerindeki endişeyi görerek 'çalışmazsanız da böyle olursunuz' denmiştir.

Bir ülkenin 'coğrafya kaderdir' mertebesine ulaşması için bu kadar olay yeter sanırım. Yazıyı bitirirken afili bir cümle kullanmak isterdim ama o cümleyi 'coğrafya kederdir' sözüne yazacağım yazıya saklayayım.

Şiir

Rıdvan ŞAHİN

 shn.8993

BEN BİTİMSİZ KEDERİ ÇOĞALTIYORUM İÇİMDE

Kaynamıyor bazı şeyler kırıldığı yerden
ve bazı yaralar kabuk bağlamıyor kederden
Ben bitimsiz kederi çoğaltıyorum içimde
Bu çoğaltım irin gibi sağaltsa da aklı serden

Bir eylül yağıyor bir hüzün ıslanıyor gözüm
Eğri eğri düşüyor toprağa yaslanıyor sözüm
Bir varoluş kendini dayatıyor başka biçimde
Parlayacak yere durmadan paslanıyor tözüm

Gökyüzünde kanatları göçleniyor kuşların
İnişi de bin mihnet oluyor tüm yokuşların
Susayıp bitirsem de abı hayatı bir içimde
Sessizliği çınlıyor kulağımda yok tokuşların

Vadesi var bazı şeylerin diye fısıldıyor zaman
Kuşların göçüyle devam eden o muazzam an
Bulutların kararmasıyla bölünüyor muntazaman
Eylül eylül yağıyor yağmur vermiyor biraz aman

Ben bitimsiz kederi çoğaltıyorum içimde
Bir varoluş kendini dayatıyor başka biçimde
Susayıp bitirsem de abı hayatı bir içimde
Vadesi var bazı şeylerin diye fısıldıyor zaman

Nevin ULUSOY

nevinulusoy

“Afterimage” Özgürlük İlhamı Görüntüler

Sanat. Ne kadar da özgürlükle bağlantılı bir kelime. Hiçbir şeye, hiç kimseye, bağımlı olmamak, yalnızca sanatın kendi gerçeğini aramak, onda bir anlam bulmaya çalışmak. İnsanlar, siyasi rejimler, diktatörler ne kadar güçle sanatı kendi inançlarına ve fikirlerine göre şekillendirmeye çalışırlarsa çalışsınlar, kendi bağımsızlığını talep eder o, kendi özgür iradesini. Taşların üzerindeki çiçekler gibi büyür, gelişir, geçerliliği kalmamış düşünceleri ve sistemleri un ufak ederek.

“Afterimage”, “Ardıl Görüntü”, büyüleyici Polonyalı yönetmen Andrzej Wajda yönetiminde bir Polonya filmi. 2016 yılında çekilen film, yönetmenin son eseri. Film o yıl Polonya’yı En İyi Yabancı Film dalında Oscar adayı olarak temsil etmişti. “Afterimage” bizlere Polonyalı avangart sanatçı Wladyslaw Strzeminski’nin son yıllarını anlatıyor. 1893’te doğan sanatçı 1952’de hayatını kaybeder. Birinci Dünya Savaşı’na katılmış, bu savaşta sol kolunu ve sağ bacağını kaybetmiştir. O zamanlar Polonya sınırlarında bulunan Litvanya’da ilk defa açılan avangart sanat sergisine yardımcı olur. Savaş sonrası Plastik Sanatlar ve Dizayn Yüksek Okulu’nda hocalık yapar. Filmde Boguslaw Linda Strzeminski rolünde. Film boyunca yüreğimizi heyecanla dolduran müzikler Andrzej Panufnik’e ait.

Peki nedir bu “ardıl görüntü”? Vikipedi şöyle açıklıyor: “Ardıl görüntü belli bir süre orijinal görüntüye maruz kalındıktan sonra gözlerin görmeye devam ettiği görüntüdür.” Strzeminski ardıl görüntüyle çok ilgili ve bu konuda teoriler geliştirmeye çalışıyor. Film 1948’de başlıyor. Strzeminski’nin öğrencilerini görürüz kırlarda, doğayla çevrili, resimlerini yapmaktalar. Genç, enerjik insanlar, parlak günlerin ışığıyla ve doğanın renkleriyle dopdolu. Strzeminski çıkagelir, sakat olmasına rağmen tepeden aşağı yuvarlanır, öğrencileri de katılır ona, bir mutluluk bulutu sarar hepsini. Doğanın ve doğal sanatın verdiği özgürlük başka hiçbir şeyle karşılaştırılmaz. Başka bir sahnedeyiz, sanatçı evinde, resmini yapıyor. Birdenbire oda kararır, ayağa kalkıp pencereden bakar. Kırmızı bir bayraktır bu, yeni rejimin bayrağı, bütün binayı kaplamaktadır. Bayrağı yırtmaya başlar, resim yapmak için ışığa gereksinimi vardır çünkü. Elbette polisler alıp götürür onu.

Yeni Stalinci rejim sanatçıların eserlerini Sosyalist Gerçekçi Sanat ürünleri olarak yapmalarını istemektedir. Strzeminski onların fikirlerine katılmıyor, tehditlerini umursamıyor. Üniversitedeki dersleri öğrenciler tarafından büyük bir hevesle takip ediliyor. Ardıl görüntüyü tartışıyorlar, Van Gogh'un resimlerini. Gözlerinde sanat kıvılcımları çakıyor, etrafındaki atmosferi tamamen değiştiriyor, derslerini verdiği oda aydınlanıyor bu kıvılcımlarla, sonra da öğrencilerinin kalpleri ışık ışık, tamamen.

Rejimin isteklerine göre sanat eseri üretmeyi reddettikçe, soyut sanatta ısrar ettikçe ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya kalıyor. Derslerine son veriliyor, hiçbir yerde iş bulamıyor. Eserleri Sztuki Müzesi'ndeki Neoplastik Oda'sına kapatılıp kaldırılıyor. Sonunda sanat malzemelerini bile satın alamıyor, yemek fişleri de yok. Sanatı gıdası, özü onun, resim yaparken yemeği bile unutuyor, yalnızca sigara içiyor. Bazen kızı ziyaret ediyor onu, küçük okullu bir kız, ona bakmaya çalışıyor. Öğrencilerinin yardımıyla unutulmaz kitabı "Görüntünün Teorisi"ni yazar. Bu arada sağlığı günden güne kötüye gider. Onu denizler enginliğinde seven, sanatına hayranlık duyan dostları vardır neyse ki, onun resimlerini korurlar. Şartlar ne kadar zorlayıcı olursa olsun kendisinden talep edildiği şekilde sanat üretimini reddeder. Sanatın özgürlüğü kutsal bir yoldur onun için. Kalbine yerleşmiş bütün yaşanmışlıklar, görüntülerin özgürce akış arzusu. "Sanatta ve aşta yalnızca sahip olduklarını verebilirsin."

"Dovlatov" filmi aklımıza düşer, yöneticilerin isteklerine göre yazmayı kabul etmeyen Rus yazar Sergei Dovlatov'u anlatan film. Hep hükümeti öven, sistemin mükemmelliğini göklere çıkaran yazılar, "pozitif, olumlu şeyler", gerçeklerle taban tabana zıt, boş övgüler. Böyle yazıldığı zaman eldeki edebiyat değil artık, Milan Kundera'nın "Yaşam Başka Yerde" kitabında gördüğümüz fabrikada iyi çalışmadığı için sevgililerini terk eden kızlar hakkında şiirler yazmak gibi edebiyatın, sanatın uzağında bir şey, sanat da "başka yerde." Daha sonra Nobel ödülü alan Borodsky, tehditlere rağmen bildiğince şiir yazmaya devam eder, tatlı bir rüzgâr gibi esen dizeler, parıltısı günümüzü aydınlatan. Dovlatov'un tespiti bizi gerçeğe ulaştırıyor: "Edebiyat olumlu ya da olumsuz olmaz. Edebiyat ya vardır ya da yoktur." Yokluğa mahkûm edilmeye çalışılır Dovlatov, ama Strzeminski gibi, gerçek sanat coşkusu seline kapılmıştır bir kere. Strzeminski, Kundera'nın "Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği" romanındaki ressam Sabina gibi kısıtlamalara karşıdır. Üniversitede başka bir seçeneği yoktu Sabinanın ancak sanat yolu bu değildi elbette. O da modern resimler yapmaya devam etti, bu hem bir tepki hem de ihtiyaçtı, ruhun derinlerinden taşan bir ihtiyaç, sanatçı, yazar, şair, fotoğrafçı vb. olmanın sebebi. Strzeminski sanatı seçer, bu onun için bir ölüm kalım meselesidir. Van Gogh gibi sanatçıların eserlerini nasıl ortaya çıkardığını kavrar, sonsuz ilham dünyasından ilhamını alarak.

Yağmur AYAN

ygmrayan

Bilet

İzlemeye ne zaman başladım? Parmak uçlarım, camın dışında birbiri ardınca süzülen damlaları takip ediyor. Gözlerim... Bulutlara dalıp gitmişim meğer.

Bakışlarım gittikçe kayıyor. Dışarıda pek kimse yok; dükkân kepenklerinin çoğu kapalı, etrafı şeffaf muşamba ile çevrili bir simit arabası, yüzleri şemsiyelerinin altında gizli kalmış aceleci adımlarla yürüyen birkaç yabancı... Onlar bana, ben de onlara yabancı.

“Düşüncelisin yine.” derdi burada olsaydı. “Ne lüzumsuz şeylerle boğuşuyorsun yine be kızım?” diye devamını getirip yazları köyden topladığı kuşburnundan kaynatırdı. Sonra da biz kaynatırdık, buharlaşıp uçardı ne var ne yoksa. Ama ben onların yağmur olup ne zaman üstüme yağacağını hâlâ kestiremiyorum.

Parmak uçlarım çaydanlığın çelik yüzeyini yokluyor. Ilımış. Soğumadan ısıtmalı. O koyu ve derin kırmızılığında kaybolmalı(yım).

Kaç kitap yığmışım önüme böyle? Neyse. Önce çayım ısınsın, sonra da içim... Şimdi hatırladım; bu kitapların çoğunu, o gün sahafın tozlu raflarından özenle seçerek almıştım. O zamanlar onları elimde tuttuğumda bugün böylesine bir ağırlıkla bana tıslayacaklarını tahmin etmemiştim.

Odama geri dönmem gerekiyor. Birini elime alıyorum. Kapağını araladığımda... Eski bir bilet masanın üzerine düşüyor. Kenarları kalmış, ortası parçalanmaya başlamış. Neredeyse silinmiş bir yazı var üzerinde: “Yolculuğa kendi iradenle başlamalısın zira aksi sürükleniş olur.” Yazı, her ne kadar silinmiş olsa da ifadesi oldukça netti. Hiç tanımadığım biri -sanki- geçmişten benimle konuşmuştu.

Zihnimde, sanki tuhaf bir uyuşukluk hissediyorum. Bir şeyler beni çağırıyor gibi, anlam veremiyorum.

Geçmiş demişken... Çaydanlık fokurdamadan ocaktan alsam iyi olur. Burnuma bir rutubet kokusu geliyor. Çok tuhaf. Her zaman düzenli ve temiz tuttuğum bir odam var; her hafta da kitaplarımı havalandırır, etraftaki tozları alırım. Avucumun içi terli, bilet elime yapışmış. Harflerin eğimi ve bükülüğü öylesine tanıdık ki... Anımsıyorum.

Bu... Bu, o koku. Köyde geçirdiğim bitmeyen yaz akşamlarında bize eşlik eden koku. düşeydim düşeyim yoksa düştüm de yerde miyim yer beni yer de yutar mı acaba arabalar ezip geçmiştir belki de şimdi oldum mu bir ezme benden ezme de amma acı olur ha yeme de yanında yat. ya da yan yat çamura bat. batık mıyım yoksa ne önceki hayatımda gemiydim belki de... denizleri yara yara gidenlerden... şu sesler suyun sesi sahi...

sahi mi, sanki mi ne duruyorum baksam ya bakan mıyım hahaha hay Allah ne unuttum hep bir şey unuturum zaten. Ben 'unut' muyum ki yoksa hani 'kunut' gibi neyse ortalığı karıştırmayayım şimdi karışık da demişken ortaya karışık kebab çaktı canım. can çeker de huy çekmez mi huy çekse çekse kürek çeker, olmadı zılgıt çeker. nenem de ne güzel zılgıt çekerdi, sesiyle yer gök inlerdi. inler, cinler ve filler yanımda biterdi. çocuk muydum, yoksa nenem 'Nene Korkut' muydu korkut belki benim adımdı aklım da pek bir kıttı, yerden bitme bir şeydim bence ben bulunmaz bir çiçektim...

Geçmişte nereye koyacağımı bilemediğim koku. Bir köşede nenem; kuşburnu kaynatıyor, bir köşede sedir; örtüsünün pileli etekleri yere deşiyor, bir köşede telli dolap; içinde her çeşit bakliyat, türlü reçeller, bir somun köy ekmeği... Sıcaklığı hissediyorum. Sakinliği. Sözcüklerin bir araya gelişini... Eski biletin üstündeki yazı yankılanıyor kulaklarımda: "Yolculuğa kendi iradenle başlamalısın..." Ama benim için ne bir başlangıç ne de bir son var. Yağmur damlaları gibi; yaşananlar birbiri ardınca cama vurup vurup kayboluyorlar. Sıralı bir gidişleri var, sadece izliyorum. Her biri bir anı, bir düşünce, bir koku...

Cama vuran damlaların sesi yavaş yavaş dinliyor. Sakinleşiyorlar. Hiç telaşlı değil gibiler. Acaba çayın yanına simit almak için çok mu geç? Canım çekmedi değil! Simitçi köşede duruyor mu ki hâlâ? Sepeti salsam... Bileti uçmasın diye kitapların altına iteliyorum.

"Simitçi amca, simitçi..."

Pencerenin önünde soğuk bir ıslaklık var. Görüyorum. Damlalar mermerin iki ucundan aşağıdaki daireye iniyor. Mermerin üzerinde saksı tabakları, tabakların içine süzülen yağmur damlaları ve tabakların etrafında yarım çember olmuş serçeler... Damlalar yok olup gitmiyor; bir araya geliyorlar. Serçeler hayran...

Bazıları kanatlarını açıp kapayarak cıvıltıyla birikintinin içine girip çıkıyor, birçoğu suya hasret, kimisi bir iki sıçrayışta tabakların arasında gidip geliyor; bu küçücük bir dünya. Onları izlerken bu küçücük dünyada kendimi görüyorum.

Artık anlıyorum. Bu bir yanılsama; kaybolan bir şey yok. Yalnızca yol ayrımları var...

"Yalnızca yol ayrımları var."

Bu cümle, zihnimde yankılanıyor.

Camdaki son kalan damlanın süzülüşünü izliyorum. O da diğerleri gibi bir yol seçiyor, belki bilinçsizce, ama kararlılıkla. Bu düşünce beni rahatlatıyor. Bazen seçim yapmak bir bilinç değil, bir onun meselesidir belki de. Hayat da böyle değil mi zaten? Büyük bir yağmurun ardından küçük birikintilerle kendini bulmak.

"Hesap tam, simitleri çek kızım." diyen bir ses yükseliyor.

Şeyda BOZKURT
@seydabozkurtofficial

Öncelikle elbette yetenek ama bir o kadar çalışmak, disiplinli olmak, çok okumak, izlemek, gözlem yapmak, empati duygusunu geliştirmek.

Ayşen İnci

Biz, Düş Art olarak üreten edebiyatçıları ve sanatçıları bir çatı altında toplayıp eserlerimizi dayanışma ruhuyla kitlelere ulaştırmak, aynı zamanda toplum yararına içerikler üretmek isteği ile bir araya geldik.

Öncelikle bilinenler dışında Ayşen İnci kimdir? Oyuncu olmaya nasıl karar verdiniz?

Oyunculuk hayatının ellinci yılında olmasına rağmen hala öğrenmeye, kendini geliştirmeye çabalayan bir oyuncudur, diye başlayabilirim cevabıma. Oyuncu olmak tek idealimdi, diyebilirim. Liseyi bitirdikten sonra Ankara Devlet Konservatuarı sınavlarını kazanıp bu yolda ilk adımımı atmış oldum.

Bir röportajınızda babanızın operacı olmanızı çok arzuladığından bahsetmişsiniz. Hatta sınavını kazanmış fakat sanat yolunuza tiyatroyla devam etmişsiniz. Operaya olan yeteneğiniz tiyatro yolculuğunuza nasıl katkılar sağladı. Operayla olan bağınız devam ediyor mu?

Babacığım çok iyi klasik müzik bilgisi olan biriydi. Çocukluğum bunları dinleyerek geçti. Onun da isteğiyle opera sınavına da girip kazandım ama tiyatroyu seçtim. Tiyatro daha gerçek geldi bana. Okulda beni çalıştırmak isteyen şan hocalarım oldu. O derslerin faydasını daha sonra oynadığım müzikallerde çok fazla gördüm.

Yaptığınız iş gereği birçok kıymetli oyuncuyla çalıştınız. Size ilham olan biri var mıdır? Tanışmadığınız biri de ilham olmuş olabilir? İlham olmasa bile izlerken büyülediğiniz bir oyunculuk oldu mu? Olduysa karakter ve oyuncu ismi verebilir misiniz?

Çocukluğum radyo tiyatrolarını dinleyerek geçti. Dönemin en iyi oyuncularını seslendirirdi ve benim onlara hayranlığım böyle başladı. Sonra onları sahnede izleyince iyice etkilendim. İsim ayırmak istemiyorum ama Işık Yenersu beni büyüleyenlerin başında gelir. Keza Cüneyt Gökçer, Kerim Afşar, Macide Tanır gibi isimleri sayabilirim. Sahnede en keyifle oynadığım oyuncular olarak da Çetin Tekindor ve Selçuk Yöntem'i sayabilirim.

Sahnede yaşadığınız ilginç bir anınız var mı?

Çok fazla anım var elbette. Kılıç ve Ney oyununda bir oyuncu sahnelerini unuttuğu için tek başıma kan ter içinde oynadığımı ve seyirciye hissettirmemek için nasıl zorlandığımı bugün bile hatırlarım.

Hazırlanırken en çok zorlandığınız rol hangisiydi? Kendinize rol model aldığınız isimler var mı?

Beni en çok zorlayan Öp Beni Kate müzikali ve Tek Kişilik Düet oyunları oldu. Metin haricinde inceleme ve çalışma gerektiren oyunlardı. Birinde şan çalışmam diğerinde ise MS hastalığını araştırmam gerekiyordu.

Periliçe'den Masallar adlı bir Youtube kanalınız var. Aynı zamanda bir masal kitabı yazarısınız. Bu çalışmalara imza atarken motivasyonunuz neydi?

Sanıyorum Sihirli Annem döneminde gördüğüm ilgi beni çocuk kitabı yazmaya ve masal kanalı açmaya yöneltti.

Tom Kempinski'nin kaleme aldığı Tek Kişilik Düet oyununda MS hastası bir keman virtüözü olan Stephanie Abrahams'ı canlandırdınız. Bu rolden sonra Türkiye Multipl Skleroz (MS) Derneği Başkanlığı yaptınız. Bize bu süreci biraz anlatır mısınız?

Role hazırlık aşamasında doktorlar, hastalar ve MS Derneği'yle yoğun temaslarım oldu. Bir süre gönüllü olarak dernek için çalışmalar yaptıktan sonra Türkiye MS Derneği Başkanlığına seçildim.

Bizim platformumuzun amaçlarından biri de topluma faydalı işler üretmek, paylaşmak. Bu paralelde, bizim aracılığımızla; okurlarımıza, takipçilerimize ve elbette sizlerin hayran ve takipçilerine en beğendiğiniz oyun ve kitabın hangileri olduğunu tavsiye olması adına söyleyebilir misiniz?

Çocukluğumdan itibaren o kadar çok kitap okudum ki seçim yapmam çok zor. Biyografileri özellikle çok seviyorum. Çocukken okuduğum ilk yetişkin kitabı olan Pearl S.Buck'ın Sarı Esirler kitabı diyeyim. Beni etkileyen son oyun da Dirmit adlı oyun oldu. Nezaket Erden müthiş bir oyunculuk sergiliyor.

Bir kitabın filme uyarlanmasını isteseyiz bu hangi kitap olurdu ve siz hangi rolü canlandırmak isterdiniz? Dünya tiyatro klasiklerinden hangisinde, hangi rolde oynamak isterdiniz? Bir de çalıştığınız işler içerisinde, kendinizin oynadığı, canlandırdığı karakterler arasında en beğendiğiniz karakter hangisi oldu?

Anna Karenina romanından Anna karakterini oynamak güzel olurdu. En severek oynadığım rolüm ise Tek Kişilik Düet oyunundaki Stephanie Abrahams karakteri oldu.

Son olarak, oyuncu olmak isteyen gençlere neler önermek istersiniz. Oyunculüğün olmazsa olmazı nedir?

Öncelikle elbette yetenek ama bir o kadar çalışmak, disiplinli olmak, çok okumak, izlemek, gözlem yapmak, empati duygusunu geliştirmek.

Bizi kabul edip sorularımıza içtenlikle cevap verdiğiniz için size çok teşekkür ediyoruz. Sahneniz, alkışınız çok olsun...

Katkılarından dolayı Esra Koyuncu ve Kerem Uzunözmen'e teşekkür ederiz.

Şiir

Mert Can MANTAR

© mertmantar3

Dört Mevsim

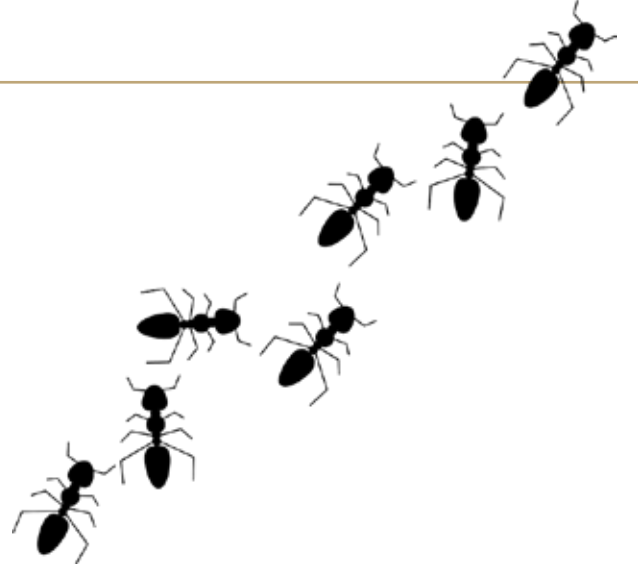
Seni beklemek,
Güneşin doğuşu gibi;
Elbet doğacaksın.
Gönlümün alacakaranlığını alacaksın.
Kavuşunca tenin tenime,
Esecek bir samyeli.
Sardığında seni kollarıma
Isınacak beşerinin yüreği.
Uzanayım koynuna,
Kalmasın dimağda dert tasa.
Bakınca göz bebeklerine
Düşüp kaybolayım dehlizlerinde.
Tek mevsimi değil,
Dört mevsimi yaşayalım;
Ağlayalım, yanalım
Beraber dökülüp, beraber açalım.

Ersin DOĞAN

ersin_dogan1

Karıncalar Koşuşu

Gözleri sobadan yükselen aleve takılırken ne yapacağını bilemedi. O anda, yerde ilerleyen karınca son sürat parmaklarına tırmanmaya başlamıştı. Onu ürkütmemek için kalp atışlarını durdurmayı diledi ama elinde değildi. Hızlı olmalıydı. Kısa şortunun üstüne doğru ilerlemeden, ona ait olduğu yeri hatırlatması gerekiyordu, yaptı da... Diz kapaklarını saran boğumların henüz üstüne ulaşmışken onu, önce avuçlarıyla yaptığı hapishaneye sonra da ‘Karıncalar Koşuşu’na bıraktı.

“Mehmet, yine hangi olmadık işin peşindesin, ne istiyorsun gariplerden? Sal şu hayvancıkları, seni de öyle bir şişeye hapsediler hoşuna gider mi?”

“Hapsedilmediğimizi nereden biliyorsun?”

Selim gözlerini kısmış ve Mehmet’in her adımını uzaktan uzağa takip etmişti.

“Şişeye kapattığın yetmiyor; bir de bizimle birlikte madene indiriyorsun hayvancıkları. Haydi bizim gün ışığımız yok alıştık artık, bırak bari onlar huzurla yaşasın.”

“Sen anlamazsın, ben onlara sahip çıkıyorum. Ya bir karıncayı gelip onları bu hayattan koparırsa?”

“Karıncayı ne arasın bu Allah’ın Beypazarı’nda?”

“Sen Sivaslısın, ben Kastamonu, Deveci Arif Vanlı, Yalınayak Sait Trabzonlu, buraya gelene kadar soğuk yüzü nedir görmemiş Titrek Suat Antalyalı... Gördüğün gibi hepimiz farklı yerlerden gelip buraya düşebildiysek bir gün yolunu kaybeden bir karıncayı gelip bunların canına kastedebilir.”

“Seninle laf cengine girilmez Mehmet. Haydi bari al karıncalarını da madene inelim, patron kömür bekler.”

“Kömürü önemseydiğini sanmıyorum, paradır beklediği...”

“Neyse ne haydi inelim.”

Ellerine aldıkları kazma ve kürekleriyle madene doğru giderlerken önce gün ışığı onlardan vazgeçti, sonra ciğerlerini sarması gereken oksijen... Azalan oksijenle birlikte artan öksürmeler... Mehmet’in elinde kazma ve kürek dışında bir şişe dolusu karıncayı görenler takılmadan edemedi.

“Bugün yine hangi garibi düşürdün ağına?”

“Her biri senden ayrı ayrı şikayetçi olsa, cehennem biletin ömürlük kombineye döner.”

Mehmet, kahkahalar arasında sıkıca sarıldığı şişesiyle birlikte çalışacağı alana doğru ilerledi, şişeyi hemen yanına bıraktı ve şişeye doğru seslendi:

“Müziğin sesini duyamayanlar, dans edenleri deli sanırlar. Siz onlara bakmayın, onlar duymasa da ben şimdi müziğin sesini açıyorum. Haydi dans edelim.”

Mehmet, kazmasını piyanosuna dokunan bir piyanist edasıyla savurmaya başladı. Her yeni darbesiyle birlikte oluşan titreşim, Karıncalar Koğuşu'nda ayrı bir harekete sebep oluyordu. Mehmet'e göre dans başlamıştı. Darbelerinin ritmine, ayaklarının yere vuruşundaki cılız figürler eklendi. Birlikte çalıştığı madenciler onun bu hâlini başlarda garipseseler de sonra herkes kendi haline bırakmıştı. Mehmet'in her yeni darbesi, karıncalarla giriştiği yeni bir dans provası gibiydi. Zaman akıp giderken birden madenin girişinden sesler yükselmeye başladı. Sesleri çığlıklar ve toz bulutları takip etti.

“Çöktü çöktü, madenin girişi çöktü. Kaçın, girişten uzaklaşın madene doğru kaçın!”

Herkes ölümün soğuk yüzüyle bir anda karşı karşıya gelip öksürükler havada uçuşurken Mehmet, hiçbir şey olmamış gibi hem kazmasını sallamaya hem de ayaklarıyla ritim tutmaya devam ediyordu. Onun bu hâlini gören Selim, öfkesini gizleyemedi.

“Giriş kapandı, çöktü diyorlar duymuyor musun? Ölüyoruz be ölüyoruz kendine gel artık! Karıncaları salıp seni kapatmak lazım o şişeye.”

Mehmet, Selim'in tüm öfkesini ve sözlerini duymazdan gelerek çalışmasına devam ediyordu. O anlarda yaşananları Mehmet'in doğal deliliği gibi düşünenler, onu yine kendi haline bırakmayı seçti. Zaman akıp giderken telaş, yerini dualara ve gözyaşlarına bırakmaya başladı. Herkes, ailesinden bir haber alabilmek için telefonlarına sarılırken çekmeyen telefonların, aramalara artık cevap veremeyecek hatlarıyla baş başa kaldı. Mehmet, altına taktığı feneri ve tükenmek nedir bilmeyen enerjisiyle çalışmaya hala devam ediyordu. Tüm tuhaflığına rağmen şirketin onu işten neden çıkarmadığını anlamak güç değildi. Ölüm korkusu anbean etkisini artırmaya başlayınca, önceleri görmezden gelinen Mehmet, öfkenin odağına oturmaya başladı. Selim önce en sakin haliyle uyararak istedi:

“Mehmet o girişin açılması günler sürer, herkes gergin. Bırak şu kazma işini, biraz daha devam edersen tüm hırslarını senden çıkaracaklar.”

Mehmet hiç oralı olmadı ve kazmaya devam etti. Onun bu hâli Selim'i daha çok öfkelenirdi.

“Deli misin yoksa deli numarası mı yapıyorsun? Bırak şu kazmayı bırak, görmüyor musun be ölüyoruz.”

Selim, Mehmet'in eline yapıştığı gibi kazmasını alıp karşı duvara fırlattı. Mehmet, sanki kulaklığını çıkarmış gibi birden etrafını duymaya ve yaşananların farkına vardığını hissettirmeye başladı; ama sadece usulca tebessüm etti. Ne korku, ne endişe; sadece 'tebessüm'...

Başındaki feneri çıkarıp önce avuçlarının arasına aldı sonra da yere bıraktı. Tüm bedeni fenerden vuran ışıkla aydınlanırken yanda duran şişesine uzandı ve fenerin vurduğu ışığın ortasına doğru kapağını açıp tüm karıncaları dışarı bıraktı.

Mehmet, matarasından bir yudum su aldı. Vuran ışığın altında gözlerinin dolduğu görülebiliyordu. Şişeden boşalan karıncalar uzaklaşmak yerine Mehmet'in üstüne tırmanmaya başladılar.

“Fareli köyün kavalcısını bilir misin Selim?”

Selim usulca başını salladı.

“Belki biz göremeyiz ama onlar su altında bile yirmi dört saat hayatta kalabiliyorlar. Su altında o kadar saat yaşayanlar, eminim bizi de bulunana kadar yalnız bırakmazlar. Ölü ya da diri... Üzülme, haydi dans edelim.”

Ayşegül ÇELİK

© daimonian_

Sessizlik Partisi

Nisan ayı, akşam üzeri güneşi... Alışık olmadığım bir sessizlik var evin içerisinde. Kanepeye uzanmış, pencereden süzülen güneş ışığının eşyalara yansımaları izliyorum. Yüzüme, duvarlara, yerdeki döşemelere, oradan da koridordaki halıya... Sokaktan gelen belli belirsiz sesler... Aslında en sevdiğilerimden bir müzik açıp dans etmeli, evde tek başıma olmamın tadını çıkarmalıyım. Ama uzunca bir müddet bu şekilde kalmayı tercih ediyorum. Hiçbir şey yapmadan durabildiğim ender zamanlardan bu. Hiçbir şey yapmadan durabilmek de bir lüks olabiliyormuş hayatta.

Güneş ışığı öyle güzel ısıttı ki dokunduğu yerlerimi.

“O çiçeğin yeri orada daha güzel, sakın kaldırma!”

Genç adam, irkilerek elindeki saksıyla öylece kaldı. Sonra gerilen yüzüne zoraki bir gülümseme takınarak sevgilisine döndü ve saksıyı yerine bıraktı. Kadın gülümsedi.

“Kızma, oradan daha iyi güneş alıyor diye diyorum.”

Yan odadan gelen yankılı müzik sesi bir süre sessiz kalmalarına neden oldu. Kadın şarkıyı mırıldandı.

“...sometimes i feel like...hımm...mmm...”

Sonra duraksadı. Sesinde soru sorar gibi bir ifade vardı.

“Sen hâlâ kızgınsın bana?”

Tekrar duraksadı kadın.

“Farkında mısın, kadın olan benim ama hep senin kaprislerinle uğraşıyoruz!”

Adam ortalıkta dolanıp yerleri değişen eşyaları düzeltmeye devam ediyordu.

“Beni biliyorsun...” dedi adam. Devamını getirmedi.

Kadın uzandığı kanepeden kalktı, sevgilisinin yanına geldi. Üst rafa kaldırdığı iki kitabı hızlı hareketlerle eski yerine taşıdı. Bu arada adam müdahale etmeden onu izledi. Sonra elindeki diğer kitapları bezgin bir ifadeyle rafa koydu. Anlaşılan kadın evdeyken bu işi yapamayacaktı. Daha sonraya bırakmaya karar verdi. Odadaki diğer kanepeye oturdu. Kadın da az önceki yerine geri döndü.

Adam sesine biraz daha anlayışlı bir ton katarak, “Bunu en başında konuşmuştuk. Yaptığım işi, nasıl yaşamak istediğimi... Sense evlenmek ve çocuk sahibi olmak istiyorsun,” dedi.

“Sadece biyolojik saatimi kaçırmak istemiyorum,” dedi kadın, neredeyse kendinin duyabileceği bir ses tonuyla.

“Efendim?”

“Bir şey yok..”

Devam etti adam;

“Bense bunun sorumluluğunu almak istemediğimi söylüyorum. Çünkü erkek için aile kurmanın bir ödülü yok. Çocuk yetiştirmek, bir aile içinde yaşamak... Seni mutlu edebilecek şeyler olabilir bunlar ama erkeğin ilkel dürtülerine ters.”

“O kadar haklısın ki aslında...” dedi kadın. Bu defa sevgilisi duyamadı bile.

Kadın eliyle işaret ederek, “Bir dakika, geliyorum...” dedi ve müziği değiştirmek için yan odaya gitmek üzere yerinden kalktı. Koridordan geçerken gözü çizimlerin olduğu çalışma odasına takıldı. Üzerinde sevgilisinin imzası olan resimlere hayranlıkla baktı. “F.N.” Bu kibirli adama çok âşık. Zekâsına, yeteneklerine... En çok da romantize edilmiş kandırmacaların ardına saklamadığı, apaçık paylaştığı fikirlerine...

Müziğin çaldığı odaya girdi. Masanın üzerinde duran bilgisayara uzandı. Sevgilisi onun sevdiği şarkılardan bir liste hazırlamıştı kendi bilgisayarında. “Seviyor beni aslında...” diye geçirdi içinden. Bir şarkı seçti. “Jack White, Love is Blindness”, ihh ih, bu olmaz, çok aşk temalı. Bir mesaj vermeye çalıştığını falan sanabilir. Temple of the King, bu olur. Hem ortamı da yumuşatır biraz.”

Bilgisayar masasının hemen üzerinde duran kendi parfümüne ilişti gözü. Alıp üzerine sıktı bolca. Sevgilisinin tişörtünü giyiyordu. Kokusu her yere iyice sinsin ki arkasından hep onu hatırlasın diye düşündü. Standart bir numaraydı ama olsun, işe yarıyordu hâlâ. İçinde taze vetiver olan bir kokuydu bu. Keskin ve baharı müjdeleyen! Bahar, hep yeni bir şeylere kavuşulacakmış hissi gibi...

Odaya döndü kadın. Sevgilisine bakmadan, az önce uzandığı kanepeye ilerledi ve konuşmaya başladı.

“Hayatın diyordum... Ne tuhaf bir dinamiği var değil mi? Bazen hangi yöne kürek çekersen çek, seni olman gereken yere sürüklüyor.”

Güneş ışığı odayı iyice sarmıştı. Batmaya yakın, tüm salon bu şekilde güneşe boğulur, sonra koyu bir kızılık kalırdı. Bir anda rahatlamış gibi nefesini verdi kadın ve “Bahar akşamlarını çok seviyorum!” dedi.

Kapının çalan ziliyle kısa sessizlik partim sona erdi. Ne müzik dinleyip ev işleriyle uğraşabildim ne de yalnız başıma bir kahve keyfi yapabildim. Ne kadar zamandır böyle oturuyorum acaba? Olsun, hiçbir şey yapmadan güneş altında gevşeyebilmek de bir annenin en büyük keyfi olabilir.

Anahtar sesi geliyor kapıdan. Kocam zile basarak beni rahatsız etmek istemiyor. Ne kadar ince bir davranış. Evimize bakıyorum. Birazdan gürültü patırtı, dağınıklık içinde kalacak olan evimiz. Tutkularla değil, gerçeklerle bağlı olduğumuz... Sonsuza uzanan hiçbir duygunun var olmadığının kanıtı. Hatta çoğumuz için saklanılacak en güvenli liman.

Kalkıyorum. Ufaklığın yemeğini de hazırlamadım. Acıkmıştır parkta. Gerçi babası bir şeyler yedirmiştir, aç bırakmaz çocuğunu. Ah, kapı açıldı.

“Anneeeee!”

“Canım kızım! Önce elleri yıkamaya, haydi! Aç değilsin, değil mi?”

“Hayır, babamla yedik.”

“Hımmm. Aferin düşünceli babamız Can’a.”

Birbirimize bakıp gülümsedik.

Sonrası...

Sonrası gürültü patırtı, dağınıklık içinde kalacak olan evimiz...

Şiir

Doğan ARSLAN

 doganarslanw

Yine Bu Sokakta

İlk adımımı atışım bu sokağa
Anılarımın en eskileri
Elma ağacının gövdesine
Tırmanan karınca orduları
Balkondan aşağı düşen
Güvercin yumurtası
Dizlerimin ilk defa kanayışı
Tanıdığım yaşça büyük ilk insanlar
Döndü Teyze, Birgül Abla ve diğerleri
Hepsinin iyi yanları kalmış aklımda
Sanki hiç kötülükleri yok gibi

İlk defa yumruk yiyişim sol gözümün üzerine
Özgürlükle insan arasında bir engel sezişim
Toplumun kendinden olmayana
Kaya gibi sert bir tepki verişi
Şiir yazmaya ilk yeltenişim ve
Tanrı'nın olmadığını ilk kez fark edişim
Yine bu sokakta yine bu sokakta
Sarhoş olmayacak kadar az içmenin
Günah olmadığını ve her şeyin
Ehline helal olduğunu öğrenişim
Büyük adam olma hayallerinin
Zorunluluğa çark edişi yine bu sokakta

Yonca'nın doğuşu bir eylül sabahı
Ben abi oldum dünya gül bahçesi
Yusuvarlak surati benek benek çilleri
Gece gündüz dert veriyor bana
Toplumun kendine biçtiği değeri kabullenışı
Yürüdü yürüdüğü gibi saldı yine bu sokağa
Karıştı insan içine ve dert edindi kendine
Bir belirsizlik içinde bir hedefe koşsun
Okusun da annesi gibi olmasın istendi

Annemin beni doğurduğu yaşlardayım
Beraber büyüdük biz bu sokakta
Her bakışında gözlerinin içine
Bu sokağa mahkûm edilmişçesine
Bir olmamışlığın verdiği hüznün yüzünde
İyi bir anı olmayıversin hâlâ çocuk gibi
Kocaman bir gülüş yüzünde ve
Koşar adım yürüyüşleri yaşanmamış
Ve de yaşanamayacak olan çocukluğuna

Her şeye rağmen bu sokakta geçen
Çaresizlik ve güçsüzlüklerin normal
Yanlışların dahi komik küslüklerin kısa
Sevgilerin saf olduğu çocukluğumu özlüyorum
Sıcak çökerken akşamüstlerine
Amaçsızca yaya yürürken bir yolu
Kimseye söyleyemesem de çok özlüyorum
Bu sokakta yahut herhangi bir yerde
Çocuk olmayı

Savaş AŞÇI

© savasascii

!! *İnsan olarak kendimizi tanımak için de okumaya ve izleyip deneyimlemeye ayrıca ihtiyacımız var çünkü önünde sonunda tiyatro ve de sanat dediğimiz şey insana dair bir eyleme biçimi.*

Sabahattin Yakut

Sabahattin Bey merhaba. Biz, Düş Art olarak üreten edebiyatçıları ve sanatçıları bir çatı altında toplayıp eserlerimizi dayanışma ruhuyla kitlelere ulaştırmak, aynı zamanda toplum yararına içerikler üretmek isteği ile bir araya geldik.

Öncelikle, bilinenler dışında Sabahattin Yakut kimdir? Mesela, sizi oyuncu olmaya ilk iten, tetikleyen şey ne oldu ve bu yola girmeden önce hayatınızda bir kırılma anı yaşadınız mı?

Öncelikle Sabahattin Yakut, Sabo'dur. Tiyatroda bilinen ismi budur en azından. Şaka bir yana Bursa'da başladım tiyatroya sonra Eskişehir'de konservatuvar ve sonrasında İstanbul. Sanatın oyunculuk, yazarlık ve yönetmenlik tarafları benim biricik hayat şevkim diyebilirim. Oyunun bir parçası olmak ya da oyunu baştan kurmak veya oyunun kendisini sıfırdan var etmek en keyif aldığım şeyler. Beni oyuncu olmaya iten şey de herhalde oyun oynamanın dayanılmaz çocuksuluğu olsa gerek. Çünkü bana kalırsa insanlar büyümmez sadece oyun oynamayı bırakırlar. Ben de çocuk kalmayı seçtim. Aleni bir kırılma anı hatırlamıyorum ama cesaretimin çok yüksek olduğunu hatırlıyorum. Hatta öyle ki ortaokul bitmeden kendi oyunumu yazıp okul pilav gününde de arkadaşlarımla beraber o oyunu sahnelediğimizi gayet net hatırlıyorum.

Yaptığınız iş gereği birçok kıymetli oyuncuyla çalıştınız. Size ilham olan biri var mıdır? Tanışmadığınız biri de ilham olmuş olabilir. Yoksa bile izlerken büyülediğiniz bir oyunculuk oldu mu? Olduysa karakter ve oyuncu ismi verebilir misiniz?

Olmaz olur mu? Bursa Devlet Tiyatrosu sanatçılarından ve benim de içinde bulunup yetiştiğim Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu'nun kurucusu Feyha Çelenk. Hem Bursa hem de tiyatro için büyük bir yapı taşı olmasının yanında çok da büyük bir aktris kendisi. Sahneye çıktığında hangi rolde olursa olsun sahnede devleşmesi, seyirciyi enerjisiyle yönetişi, esleri ve oyunculuğa dair dahası ve bunun yanında da öz bir tiyatro insanı oluşu hep önümde ulaşılması zor bir örnek olarak var olmuştur.

Bizim platformumuzun amaçlarından biri topluma faydalı işler de üretmek, paylaşmak. Bu paralelde, bizim aracılığımızla; okurlarımıza, takipçilerimize ve elbette sizlerin hayran ve takipçilerine en beğendiğiniz oyun ve kitabın hangileri olduğunu tavsiye olması adına söyleyebilir misiniz?

Oyun olarak söyleyecek olursam Memet Baydur, çoğu insan tarafından anlaşılmasa da ülkemizin en önemli felsefi oyun yazarlarından biridir. Aynı zamanda iyi bir toplum analistidir. İsminin aksine "Düdüklüde Kıymalı Bamya" oyunu ise yarım yamalak eklektik yaşamları anlatan muhteşem bir toplumsal eleştiridir bana kalırsa.

Kitap deyince de Boris Vian'ın "Günlerin Köpüğü" kitabı benim için henüz daha yirmili yaşlardayken hayata, sanata ve gerçeklik algıma dair köklü değişimlere sebep olan yazar ve eserdir diyebilirim.

Bir kitabın filme uyarlanmasını isteseniz bu hangi kitap olurdu ve siz hangi rolü canlandırmak isterdiniz? Dünya tiyatro klasiklerinden hangisinde, hangi rolde oynamak isterdiniz? Bir de çalıştığınız işler içerisinde kendinizin oynadığı, canlandığı karakterler arasında en beğendiğiniz karakter hangisi oldu?

Tabii ki İhsan Oktay Anar'ın Puslu Kıtalar Atlası. Çok samimi olarak bu filmdeki herhangi bir rol. Bünyamin olur, Zülfıyar olur, Uzun İhsan Efendi olur, Ebrehe olur, olur yani. O kitabın yarattığı dünyanın içinde var olmak bile başka bir heyecan olurdu.

Dünya tiyatro klasiklerinden ise John Steinbeck'in Fareler ve İnsanlar oyunundan Lennie'yi oynamak isterdim.

Tiyatro oyunu diyecek olursak kesinlikle Hamiyet oyunundan Hasan. Adamım benim! Dürüst, hak ve halk savunucusu özü sözü bir, duruşu sağlam Topal Hasan. Kamera önünde ise "Dengeler"den omurgasız bit yeniği "İdris" ikisi de birbirine siyah ve beyaz kadar yakın olsa da oynaması büyük keyifli roller benim için.

Son olarak, bu yolda ilerlemek isteyen gençlere neler önermek istersiniz. Bu işin olmazsa olmazı nedir?

Sabahattin Yakut: Okumak, izlemek ama çok okumak ve çok izlemek ve de deneyimlemek ve kendine dürüstçe, açık olmak. Çünkü oyunculuk dediğimiz mefhum kendini tanıdıkça, anladıkça gelişen ve dönüşen, dönüştüren bir meslek. İnsan olarak kendimizi tanımak için de okumaya ve izleyip deneyimlemeye ayrıca ihtiyacımız var çünkü önünde sonunda tiyatro ve de sanat dediğimiz şey insana dair bir eyleme biçimi. Bu işin olmazsa olmazı sahnenin üstünde oyuncu da olsa aşağıda seyir yerinde seyirci de olsa İnsandır diyebilirim.

Bizi kabul edip sorularımıza içtenlikle cevap verdiğiniz için size çok teşekkür ediyoruz. Sahneniz, alkışınız çok olsun...

Ben teşekkür ederim. Sevgiler

ŞİİR

Emre GÜLER

© levinofme

Bin bir

şimdi kaç dünya var aramızda
bu uzaklık nereye sığar
ben maviysem, sen yeşilsen
gökten ayrı ağaç resmi düşleyememişsem
ben bin ömrün sevdasıyla seni sevmişsem

bir sığıntı, yaşamak acemisi, gözler hep yolda
bir tek yol bilmek isterdim
sana rastladığım, seninle ve sana dair
gözlerine bakınca çiçeklenmiş
renkleri menevişleniyor bahçelerin
güneş merhameti ellerinden öğrenmiş

şimdi o hikayeler doğuran
kalkıp gitmelerin vaktidir
gitmenin bin bir yönü, adı, durağı, sen
söyle sensiz nereye gidilir

Ezgi Ülkü AYKUT

© ezgi_1k_aykut

VI. Kısım

Kadim Aşk

Gece taş duvarların soğuk sessizliğinde ilerliyordu. Ülgen, konuk evinin odasına çekildiğinde, içinde tarif edemediği bir ağırlık hissetti. Yatağın kenarına oturdu, elini göğsüne götürerek derin bir nefes aldı. Kalbindeki hafif ağrı, koluna yayılan ince bir sızıya dönüştü. “Yorgunluktur,” diye fısıldadı kendi kendine ancak bu his alışılmışın ötesinde bir şeyler taşıyordu. Soluk alıp vermesi aniden hızlandı. Başını ellerinin arasına alıp birkaç saniye sessizce oturdu. Nefesi daralırken, içindeki huzursuzluk yerini garip bir kabullenişe bırakıyordu. Tam o anda, odanın içine tarifsiz bir ışık yayıldı. Loş duvarlar, bu ani aydınlıkla bir anda görünmez hale geldi. Gözleri kamaşan Ülgen, ayağa kalkmaya çalıştı ancak bedenindeki ağırlık onu yerinde tuttu. Gözlerini kısmış, ışığın kaynağını anlamaya çalışıyordu. Bu kutsal ışığın içinden, devasa bir yapı belirdi. Kıvrılarak yükselen taş merdivenler, göğe doğru sonsuzluğa uzanıyordu. Babil Kulesi... Efsanelerden aşına olduğu bu görkemli yapı, şimdi tüm gerçekliğiyle gözlerinin önündeydi. Kulenin taş yüzeyindeki işaretler, kadim dillerin fısıltılarını taşıyor gibiydi. Ülgen’in gözleri, kulenin spiral şeklindeki merdivenine odaklandı.

Merdiv Gece, taş duvarların dinginliğinde ve konuk evinin sessizliğinde akıp geçti. Umay, geçmişin yükünden arındığını hissederek gözlerini kapattı. Şöminenin son kıvılcıkları, odanın duvarlarında titreyen bir ışık dansı bırakıyordu. Uyku, Umay’ı sarıp sarmaladı; içsel bir huzur ve yorgunluğun karışımıyla derin bir rüyaya daldı. Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte, dışarıdan horozların ötüşleri duyuldu. Kuşların cıvıltısı taş duvarlara çarparak yankılandı ve odanın serinliğine karıştı. Umay gözlerini yavaşça açtı; güneşin altın ışıkları pencerenin oymalı desenlerinden süzülerek odayı ısıtmaya başlamıştı. Derin bir nefes alırken, sessizliği bozan aceleci bir kapı vurma sesi duyuldu. Panik dolu tokmak sesleri yankılanıyordu. Umay, ürpererek yerinden sıçradı ve kapıya doğru ilerledi. Kapıyı açtığı anda karşısında rahip Gabriel’in solgun yüzü ve endişeli bakışlarıyla karşılaştı. “Ülgen iyi değil,” dedi Gabriel, nefesi kesik kesikti. “Hemen gelmelisin!” Umay, kalbindeki korkunun yoğunlaştığını hissederek Gabriel’in peşine düştü. Konuk evinin taş döşeli koridorlarında hızla ilerlerken, içindeki huzur yerini endişeye bırakmıştı. Ülgen’in kaldığı odanın önüne geldiklerinde, Gabriel kapıyı nazikçe açtı ve içeri girdiler. Ülgen, yatağında hareketsizce uzanıyordu. Yüzünde hafif bir tebessüm vardı; sanki derin bir huzura kavuşmuş gibiydi. Umay yaklaşarak dikkatlice eğildi. Ülgen’in göğsüne bakarak nefes alışverişini gözlemlemeye çalıştı ancak herhangi bir hareket yoktu. “Hayır,” diye fısıldadı Umay, sesi titriyordu. “Bu olamaz.” Gabriel, Ülgen’in elini nazikçe tuttu ve nabzını kontrol etti.

Sessizlik içinde birkaç saniye geçti ancak bu sessizlik bir asır kadar uzun hissettirdi. Başını üzüntüyle iki yana salladı. “Kalbi durdu,” dedi Gabriel, alçak bir sesle. Umay’ın gözleri doldu. Dizlerinin üzerine çöktü ve Ülgen’in hareketsiz bedenine baktı. Bu kutsal topraklarda tanıştığı bilge yol arkadaşının artık burada olmayışını kabullenmek zordu. Fakat yüzündeki huzur, ona bu yolculuğun bir son olmadığını, aksine bir geçiş olduğunu fısıldıyordu.

Merdivenler yavaşça yerinden hareket etmeye başladı, sanki onu çağırıyordu. Ülgen, bu büyüleyici sahneye karşı koyamadı; sanki bir güç onu ayağa kalkmaya zorluyordu. Fakat bedenindeki ağırlık buna izin vermedi. Kalbindeki ağrı bir an için keskinleşti, kolundaki sızı ise yoğunlaştı. Yine de gözlerini kulenin görkeminden ayıramıyordu. Işığın içinden bir ses, binlerce yıl öncesinden gelen bir yankı gibi yankılandı: “Ülgen, yolculuğun buraya kadar. Seni bekleyen bilgiler ve sırlar, bu basamaklarda saklı.” Sesin melodik tonu hem huzur hem de sonsuz bir bilgelik taşıyordu. Ülgen, ellerini istemsizce göğsüne götürdü. Kalbindeki acı yerini derin bir sakinliğe bırakıyordu. Yatağa yavaşça uzanırken, ışık giderek parlaklaştı. Merdivenler ona doğru yaklaşıyor, her adımda daha belirgin hale geliyordu. Ülgen’in zihni, bedeninden sıyrılmaya başlamış gibi hafifledi. Kulenin tepesine uzanan basamakların sonunda bir kapı belirdi. Kapının üzerindeki semboller, geçmişin ve geleceğin birleşimini taşıyordu. Gözlerini yavaşça kapattığında, bu yolculuğun sadece bir son değil, aynı zamanda yeni bir başlangıç olduğunu hissetti. Sonsuz bir huzur içinde, Babil Kulesi’nin ışığında kayboldu. Merdiven, kendisine doğru uzandıkça taş basamaklar ışıkla parlamaya başladı. Ülgen, merdivenin ortasında altın bir ışıltının yoğunlaştığını fark etti. Bu ışıltının içinde, birbirine dolanmış bir sembol görünüyordu; hem geçmişini hem de geleceği simgeliyormuş gibi sürekli değişen bir formdaydı. Merdiven, Ülgen’in önünde adeta yere kadar eğilerek bir davet sunuyordu. O anda ışığın içinden bir ses daha yükseldi, bu kez daha belirgin ve derindi: “Ülgen, bu basamaklara adım atmak sadece bir yolculuk değil, bir sınavdır. Cesaretin, bilgin ve ruhundaki ışık seni bu yolda taşıyacak.” Ülgen, yavaşça ellerini uzattı, sanki merdivene dokunarak bu daveti kabul etmek istiyordu. Ancak tam o anda kalbindeki acı bir kez daha keskinleşti. Bedeni, kendisini bu ilahi sahneye bırakırken titredi. Yere yığıldı ama zihni hâlâ ışığa bağlıydı.

Merdivenin altın ışıkları parlayarak büyüdü ve ortasında, saf beyaz bir ışığın içinden bir figür belirdi. Ülgen, gözlerini kısarak baktığında, tanıdık bir yüz gördü. Bu yüz, onun geçmişinin en derin köşelerinde saklı olan birine aitti.

Merdivenler onları Babil Kulesi'nin zirvesine taşıdı. Işıklar, kuleyi sararak sanki taşları kutsuyordu. Ülgen ve Umay Nine, sonunda bir kapıya ulaştılar. Kapı, devasa taş oymalarla süslenmişti; üzerinde güneş ve ay sembollerinin arasında yıldızlarla dolu bir gökyüzü tasvir edilmişti. Umay Nine, kapıyı yavaşça itti. Taş kapı, hafif bir gıcırtyla açıldığında Ülgen'in karşısında muazzam bir oda belirdi. Oda, Babil Kulesi'nin kalbi gibiydi. Duvarlarda kadim işaretler ve freskler vardı; her biri başka bir hikâye anlatıyordu. Tavandan sarkan kristal avizeler, gökyüzünden inen yıldız ışığını yansıtıyordu. Ortada yuvarlak bir masa ve etrafında sıralanmış taş sandalyeler vardı. Ancak odadaki en dikkat çekici şey, masanın etrafında duran figürlerdi. Ülgen, gözlerine inanamadı. Orada kendisini bekleyen kişiler, onun ataları ve geçmişte sevdiği insanlardı. Çocukluğundan beri adını duyduğu dedeleri, büyükanneleri, eski dostları ve gençliğinde kalbini sarsan aşklar... Hepsi oradaydı. Onların arasından uzun boylu ve bilge görünüşlü bir adam öne çıktı. Üzerinde işlemeli bir kaftan vardı ve elinde bir asa taşıyordu. "Ülgen," dedi derin bir sesle, "Yeni hayatına hoş geldin." Diğer figürler de gülümseyerek Ülgen'e yaklaştılar. Hepsinin yüzü sevgi doluydu. Bir kadın, elinde tuttuğu küçük bir kâseyle ilerledi. Bu kadın, Ülgen'in ilk çocukluk anılarında gördüğü büyükannesi olmalıydı. Kâseyi Ülgen'e uzatarak, "Bu, geçmişteki mücadelelerin onuruna. Artık yüklerinden arınıp yeni bir başlangıca adım atabilirsin," dedi. Ülgen, bu sözlerle kâsenin içindeki berrak sıvıyı içti. İçtiği an, bedenini bir sıcaklık sardı. Kalbinde hem huzur hem de yenilenme hissi belirdi. Atalarının çevresinde, Babil Kulesi'nin taş duvarları arasında yankılanan bir koro, geçmişin tüm fısıltılarını ona ulaştırıyordu. Umay Nine, Ülgen'in yanına geldi ve elini onun omzuna koydu. "Artık yalnız değilsin," dedi. "Bu odadaki herkes, geçmişte seni buraya getiren yolda rehberlik edenlerdi. Şimdi sen de bu halkaya katılacaksın." Ülgen'in gözlerinden yaşlar süzüldü. Kendi atalarının ve sevdiklerinin sevgisiyle sarmalanmıştı. Babil Kulesi'nin bu kutsal odası, onun için sadece bir son değil, sonsuzluğun başlangıcıydı. Umay Nine, Ülgen'in elini nazikçe tuttu. Gözlerinin içine bakarak, derin bir nefes aldı. Sözlerini yavaşça, ama içindeki duygularla, adeta bir öğreti gibi söyledi: "Ve senin doğru söyleyerek, benden saklayarak..." diye başladı, sesi içindeki acıyı taşıyor gibiydi. "Beni hep uzakta tuttun. Gerçeklerin saklanması, gizlendiği her an, aramızdaki bağa zarar verdi. O güçlü sevgi, doğru sözcüklerle ifade edilmediğinde, kırılğan bir hal alır. Saklanan her şey sevgimize zarar verdi, Ülgen." Ülgen, gözlerini kapatıp, sözlerin ağırlığını hissederek, ruhunda derin bir boşlukla karşılaştı. Umay Nine, yumuşakça devam etti: "Bu dünyada, yaşam denen bu olguda, her şeyin bir zamanı vardır. Ama biz doğru zamanda doğru sözcükleri söylemedik, sessiz kaldık, korkularımızla sustuk. O yüzden, seninle aramızda her şey eksik kaldı. O sevgi hem güçlüydü hem de kırılğan. Hep oradaydı, ama biz onu beslemedik, birbirimizi anlamadık." Bir an Şaman Umay'ın gözleri birden parlak bir ışıkla doldu. "Ama şimdi," dedi, "bu zamanı, bu anı sana sunuyorum. Artık geçmişin yüklerini geride bırakmak, her şeyi doğru söylemek için bir şansımız var." Umay, sözlerini bitirdiğinde, Ülgen'in gözlerinde derin bir sevgi belirdi. Gözlerini Şaman Umay'ın gözlerine dikerek konuşmaya başladı. "Hayatta... hayat, dünya, yaşam dediğimiz olgu içerisinde kaybettiğim en değerli şey sendin, Umay," dedi, sesi titrek ama içtenlikle doluydu. "Hayatımın en büyük pişmanlığı, sana söylemediklerim, seninle konuşmadıklarımı." Bu sözlerle birlikte, Şaman Umay'a doğru bir adım attı ve ona sıkıca sarıldı. İkiisi de geçmişin tüm yüklerini ve kırılğanlıklarını bu kucaklaşmada bırakıyorlardı.

Etraflarındaki sevdikleri insanlar, onların çevresine doluşarak gülümsemeyle, sessizce bu kavuşmayı izliyordu. Tam o anda, iki büyük ağacın çevresinde parlak kırmızı bir ışık belirdi. Aşkın saf enerjisini taşıyan bu ışık, onların geçmişte kaybettiklerini ve şimdi yeniden bulduklarını simgeliyordu. Kuledeki bu sahne, sevginin ve bağışlamanın kutsallığını taşıyordu. Bu sırada, dünyada Umay, Rahip Gabriel ile birlikte Ülgen'in cansız bedeninin yanında duruyordu. Sessizlik, odanın içinde yankılanıyordu. Gabriel, yüzünde derin bir hüznle Ülgen'in gözlerini nazikçe kapattı. "Ülgen artık aramızda değil," dedi, alçak bir sesle. Umay ise gözyaşlarını tutamarak, Ülgen'in yüzüne bir süre baktı. "Güle güle, Ülgen," diye fısıldadı ve arkasını dönerek odadan çıktı. Gabriel, görevlilere haber vermek için içeriye yöneldi.

Umay, dışarı çıkarken, içinde derin bir boşluk hissediyordu. Artık tamamen yalnızdı. Bu macerada, bir kez daha sevdiği birini kaybetmişti. Ninesinin sesini bile artık duymuyordu; dün gecedan beri o ses de kesilmişti. Yavaşça konuk evinin taş merdivenlerine oturdu. Ellerini dizlerine koyup başını öne eğdi. Ne yapacağını bilmiyordu. Tam bu sırada, etrafında hafif bir rüzgâr esti. Başını kaldırdığında, karşısında üç kadın gördü. Üzerlerinde geleneksel şaman kıyafetleri vardı. Her biri, bir bilgelik taşıyormuş gibi görünüyor, yüzlerinde ise Umay'a doğru yöneltilmiş derin bir bakış vardı. Bu kadınlar, geleneksel şaman kıyafetleriyle adeta birer ışık gibi parlıyorlardı. Her biri, üzerindeki sembollerle geçmişin derin bilgeliğini taşıyor gibiydi. Umay, şaşkınlıkla bakarken, öndeki; gözleri derin bir ışıkla parlayan, uzun siyah saçlarını arkada toplamış kadın sözlerini nazik ama kararlı bir şekilde dile getirdi: "Bizler, senin yolculuğunda sana rehberlik edeceğiz. Ülgen gitti ama senin bu sırrı çözebilecek tek kişi olduğun biliyoruz. Ama yalnız değilsin, bu yolculukta senin yanında olacağız. Ülgen'in yerine sana biz rehberlik edeceğiz. Geçmiş ve gelecekte gelen güçler seni yönlendirecek." Diğer iki kadın başlarını sallayarak, Umay'a doğru bir adım attılar. Umay, kadınlara şaşkınlıkla baktı. Birinci kadın, altın ve mavi renklerle süslenmiş şaman kıyafetini giyiyor, derin bakışlarıyla Umay'a bakıyordu. Üç kadın, adımlarını sessizce atarak merdivenin kenarında oturan Umay'ın etrafına yaklaşmıştı. Her biri geleneksel şaman kıyafetleriyle, eski zamanlardan fısıldayan bir bilgelik taşıyor gibiydi.

İkinci kadın ise, elinde tüylerle dolu bir asaya sahip, gözlerinde bir bilgelik ışığı vardı. "Bizimle olman, bu yolculuğa çıkmak senin kaderin," dedi bir diğeri. "Bu dünyada her şeyin bir zamanı vardır ve sen şimdi o zamanı yaşıyorsun." Kadınların etrafında bir aura belirdi, her biri birer ışık gibi parlıyor, geçmişin kadim bilgeliğini Umay'a sunuyorlardı. Rahip Gabriel, kadınlara doğru adım attı ve her birine ismiyle hitap etti. "Aybike, Ayzıt, Akana," dedi, her birini tek tek gözleriyle süzüp. "Siz, Umay'ı ne zaman, nasıl, nerede bulduğunuzu biliyorsunuz." Aybike, uzun beyaz bir örtüyle kaplanmış, gözlerinde eski zamanların derinliğini taşıyan bir kadındı. Boynundaki ay taşları, bir başka dünyadan gelen bir gücü simgeliyordu. Ayzıt, kollarında el dokuması bir şal, yüzü zarif ama güçlüydü. İncitilmiş, ama asla kırılmamış bir bakışa sahipti. Akana ise rüzgârda dans eden saçlarıyla, her adımda bir doğanın gücünü hissediyordu. Etrafındaki hava, onun adımlarını takip ediyordu. "Kadim güçler sizi burada topladı," dedi Gabriel, kadınların etrafında dönerek. "Ve şimdi, Umay'a rehberlik yapmanız için çağırıldınız. Bu yolculukta ona eşlik edeceksiniz. Göğün ve yerin izinden gelen ruhlar sizi yönlendirecek."

Umay, kadınların söylediklerini zihninde tartarken içinde beliren bir güç onu harekete geçirdi. Derin bir nefes aldı ve kararlı adımlarla Meryem Ana Kilisesi'ne yöneldi. Sabahın serinliği yüzüne vururken, taş döşeli avludan geçip kilisenin büyük ahşap kapısına ulaştı. Kapıyı iterek içeri girdi. Kilise, sabah ışıklarının vitraylardan süzülen renkleriyle doluydu. İbadet için gelen birkaç kişi oturaklarda sessizce dua ediyordu. Umay, oturakların arasından ağır adımlarla yürümeye başladı. Soluk alışverişi bile duyulabilecek kadar sessiz olan bu kutsal mekânda, her adımında huzurla birlikte bir hüznü hissetti. Yol boyunca, sağında ve solunda beliren iki mermer korkuluk sütun dikkatini çekti. Bir an için duraksadı ve ellerini yavaşça sütunlara koydu. Mermerin soğukluğu avuç içlerine işledi ama bu soğukluk, içinde tuhaf bir sakinlik uyandırdı. Parmak uçlarıyla sütunların ince işlemelerine dokundu. Sonunda, rahibin köşesinin olduğu yere kadar yürüdü. Mumların yandığı küçük bir alana yaklaştı. İlk mumu, kendi ruhu ve yolculuğu için yaktı. Ardından ikinci mumu aldı ve fısıldadı:

“Bu, Ülgen’in ruhu için.” Umay, ikinci mumu yerleştirdikten sonra derin bir nefes aldı. Mumların ışığı, kilisenin loş atmosferini hafifçe aydınlatıyordu. O anda, arkasında bir hareket hissetti. Döndüğünde, üç kadın sessizce onun yanında belirmişti. Kadınların gözlerinde bir ciddiyet ve kararlılık vardı. Aybike öne çıktı, Umay’a doğru bir adım atarak konuştu:

“Umay, bu yolculuğun ilk adımı tamamlandı. Şimdi, sırları çözmek için sana daha fazlasını göstereceğiz.” Umay, şaşkınlıkla kadınlara baktı. “Sırları mı?” diye fısıldadı. “Hangi sırlar? Ve neden ben?” Ayzıt, yumuşak bir gülümsemeyle yanıtladı:

“Çünkü sen seçilmiş kişisin, Umay. Bu dünyada geçmişin ve geleceğin kesişim noktası sensin. Ülgen, bu yolu tamamlamak için sana güveniyordu. Şimdi, bizim rehberliğimizde, bu yolculuğun daha derinlerine inmeye hazır olmalısın.” Akana, elindeki uzun asayı yere vurdu. Hafif bir titreşim hissedildi ve mumların ışığı daha da parlak hale geldi. “Bu kilise sadece bir başlangıç,” dedi Akana. “Geçmişin izlerini bulmak için doğru zamanda doğru yerde olmalısın. Seni bekleyenler var, Umay.” Umay, gözlerini kısarak kadınlara baktı. İçinde korku ve merak karışımı bir his vardı. Tam bir şey söylemek üzereyken Rahip Gabriel yanlarına geldi. “Bu kadınlar haklı,” dedi Gabriel. “Sıradaki adım, kilisenin derinliklerinde yatıyor. Seni oraya götüreceğiz.” Kadınlar, Umay’ı nazikçe ellerinden tutarak yönlendirmeye başladı. Kilisenin arkasındaki taş bir kapıya yaklaştılar. Gabriel, eski bir anahtar çıkararak kapının kilidini açtı. Kapı, gıcırdayarak açılırken içeriden soğuk bir hava esti. Kapı açıldığında, Umay karşısında dar, taş döşeli bir koridor gördü. Hava, serindi ve toprağın nemli kokusunu taşıyordu. Kadınlar Umay’ın önünde yavaşça yürümeye başladı. Rahip Gabriel ise sessizce arkalarından ilerliyordu. Koridorun taş duvarlarındaki işlenmiş semboller dikkat çekiyordu; yıldızlar, güneşler, spiral desenler... Umay, parmaklarını bu işaretlere dokundurdu ve sanki her dokunuşunda bir enerji hissetti. Aybike, koridorun sonunda duran bir taşı işaret etti. Taş, diğerlerinden farklıydı; yüzeyi pürüzsüzdü ve üzerine güneş sembolü oyulmuştu.

“Bu kapı,” dedi Aybike, “geçmişin sırlarını saklıyor ancak onu açmak senin elinde, Umay. Kalbindeki niyetle konuş ve bu kapıya dokun.” Umay bir an tereddüt etti, ardından derin bir nefes alarak taşın önüne geçti. Ellerini nazikçe güneş sembolüne koydu. Gözlerini kapattı ve içinden gelen bir güçle konuştu:

“Ben, Umay, geçmişin ve geleceğin izinden gelen bir yolcuyum. Bu sırların ortaya çıkması için buradayım.” Bir an için hiçbir şey olmadı, ardından taş kapı yavaşça titremeye başladı. Bir ışık çizgisi kapının merkezinde belirdi ve giderek büyüyerek koridoru aydınlattı. Kapı, sessiz bir şekilde açıldı ve içeride geniş bir salon ortaya çıktı. Salonun merkezinde, büyük bir taş platform ve onun etrafında dizilmiş onlarca mum vardı. Duvarlar eski yazılar ve sembollerle doluydu. Kadınlar, Umay’a döndü ve Aybike konuştu:

“Bu salon, bilginin ve hatıranın mabedi. Burada sana yol gösterecek olan şeyi bulacaksın. Ama dikkatli ol, burası sadece arayanlar içindir.” Umay, kadınların sözlerini duyduktan sonra tereddüt etmeden salona adım attı. Her adımında mumların alevleri sanki ona doğru hareket ediyormuş gibi görünüyordu. Salonun ortasına ulaştığında, taş platformun üzerinde bir yazı belirdi. Eski bir dilde yazılmıştı ama Umay, anlamını bir şekilde hissedebiliyordu: “Geçmişle yüzleşmeden, geleceğe adım atamazsın.” Bu sözler zihninde

yankılanırken, platformun ortasında bir ışık hüzmeleri belirdi. Umay, ışığa doğru eğildiğinde, içinde bir figür gördü. Figür, Ülgen'di. Yüzünde aynı huzurlu tebessüm vardı. "Umay," dedi Ülgen'in sesi, salonun her köşesinden yankılanıyordu. "Bu yolculuk sadece benimle değil, seninle de ilgili. Kendine olan inancını bulmalı ve bu sırları çözmelisin. Geçmişimizi anlamadan geleceğe ulaşamayız." Umay, gözleri dolmuş bir şekilde figürü izlerken, kadınlar ve Rahip Gabriel arkasında duruyordu. Akana, yumuşak bir sesle konuştu: "Bu yolculuk burada bitmiyor. Buradan aldığın bilgeliği seni bir sonraki adıma götürecektir ama önce geçmişinle yüzleşmelisin."

Aybike, salonun ortasında duran Umay'a yaklaşarak hafifçe eğildi. Gözleri derin ve bilgeydi. "Umay," dedi, "geçmişin sırları seni buraya getirdi. Ama yolculuğun devamı için daha büyük bir bilgeliğe ihtiyacın var. Sana Simurg'un hikâyesini anlatmalıyız." Aybike, bir adım geri çekilip diğerlerine baktı. Ayzıt ve Akana sessizce yerlerini aldı. Rahip Gabriel, sessizce duvarın kenarına yaslandı, sanki bu hikâyeyi daha önce duymuş gibi. "Bir zamanlar," diye başladı Aybike, "tüm kuşlar bir araya gelmiş ve aralarından bir lider seçmek istemişler. Onları yönlendirecek, koruyacak ve bilgeliği sunacak bir lider... Uzun tartışmalardan sonra, Simurg adını verdikleri efsanevi bir kuşun liderleri olabileceğine karar vermişler. Ancak Simurg'u bulmak kolay değildi. O, Kaf Dağı'nın tepesinde, neredeyse ulaşılamaz bir yerde yaşıyormuş." Ayzıt, Aybike'nin sözlerini devam ettirdi: "Kuşlar, Simurg'u bulmak için yola çıkmış ama bu yolculuk, sadece bir lideri arama yolculuğu değilmiş. Bu, kendi benliklerini bulma yolculuğuymuş. Yol boyunca farklı vadilerden geçmişler: Şüphe Vadisi, Aşk Vadisi, Ayrılık Vadisi... Her vadi, onları daha derin bir yüzleşmeye zorlamış. Birçok kuş, yolculuğun zorluklarına dayanamayarak geri dönmüş. Kalanlar ise kendi sınırlarını zorlamaya devam etmiş." Akana, yavaşça taş platformun yanına yürüyüp konuşmaya başladı:

"En sonunda, yalnızca otuz kuş Kaf Dağı'na ulaşmayı başarmış. Ancak vardıklarında, Simurg'u bulamamışlar. Bunun yerine, bir aynanın önünde kendilerini görmüşler. Ve o anda, Simurg'un aslında kendileri olduğunu fark etmişler. Simurg, 'otuz kuş' demektir. Aradıkları lider, kendileriydi. Güç, bilgeliği ve bağlılık, her birinin içinde saklıydı." Umay, kadınların anlattıklarını dikkatle dinliyordu. Derin nefes alarak sordu:

"Bu hikâyeyi neden anlatıyorsunuz? Bunun benim yolculuğumla nasıl bir ilgisi var?" Aybike, yumuşak bir gülümsemeyle yanıtladı:

"Çünkü, Umay, sen de kendi Simurg'unu bulmak üzeresin. Bu yolculuk sadece sırları çözmek için değil. Kendini anlayan, kendi gücünü ve kaderini kabul etmen için. Geçmişinle yüzleşmeli, zayıflıklarını kucaklamalı ve kendi ışığını bulmalısın." Rahip Gabriel, duvardan ayrılarak salona doğru yürüdü.

"Bu hikâye, sadece bir efsane değil," dedi Gabriel. "Bu, insanın kendisiyle yüzleşme hikâyesidir. Simurg efsanesinde olduğu gibi, senin yolculuğun da seni, içindeki lideri ve bilgeliği bulmaya yönlendirecek."

Umay, bu sözlerin ardından salonun ortasında bir süre durdu. Duydukları, onun içinde bir şeyleri harekete geçirmişti. Simurg'un hikâyesi, kendi yolculuğuyla bağ kurmuş gibiydi. Artık bu sırların yalnızca dışsal değil, içsel olduğunu fark ediyordu.

Umay, Rahip Gabriel'in söylediklerini zihninde tartarken, içinde bir huzur ve aynı zamanda bir ağırlık hissetti. Bu yolculuğun yalnızca sıradan bir arayış olmadığını, kendi içindeki tüm cevapları bulmayı gerektirdiğini biliyordu. Kadınlara ve Gabriel'e bir kez daha baktı, ancak hissettiği başka bir şey vardı; bu an, sadece kendisine ait bir yüzleşmeydi. Tam bu düşüncelerin ortasında, kulaklarında bir fısıltı yankılandı. Bu, ninesi Umay'ın bilge sesiyle doluydu. Dünden beri duymadığı bu sesi yeniden duymak Umay'a tarifsiz bir huzur verdi.

"Sevgili Umay'ım," dedi şaman ninesi, sesi yumuşak ama güçlüydü. "Çıktığın bu yolculukta benimle ilgili yap-boz parçasını hiç zorlanmadan buldun. Bu, senin içindeki ışığın ne kadar güçlü olduğunu bir işareti." Umay, bu sesi yalnızca kendisinin duyduğunu fark etti ve gözleri doldu. Elleriyse yanaklarından süzülen yaşları sildi, etrafındaki kadınların ve Gabriel'in farkında olmadığını anladı. Bu kez Ülgen'in tanıdık sesi salonun sessizliğinde yankılandı. "O yap-boz parçası bendim, Umay kızım," dedi. Sesi, derin bir huzur

ve bilgelik doluydu. “Yolculuğunun ilk adımı benimle tamamlandı. Ama bu, sadece bir başlangıç. Senin yolculuğun, bizimkinin çok ötesinde bir anlam taşıyor.” Bu iki ses, bir anda birleşerek bir yankıya dönüştü. Ninesi ve Ülgen’in sesleri, adeta salonun duvarlarından sıçrayarak Umay’ın kalbine ulaştı. Birlikte söylediler: “Şimdi senin yolculuğun başlıyor. Yüz yıldır bu an için beklendi. Bilgelik ışığı, bu yolculukta rehberin olacak. Sevgi ve ışık hep yolunu aydınlatacak.” Bu sözlerin ardından, salonda aniden bir ışık belirdi. Altın rengi bir parlaklık, Umay’ın çevresini sararak ninesi ve Ülgen’in silüetlerini bir anlığına gözlerinin önüne getirdi. Onların sevgisini ve güvenini hissederek yavaşça başını eğdi. Bu anın yalnızca ona ait olduğunu biliyordu; kadınlar ve Gabriel, bu olayın farkında bile değildi. Aybike, Umay’ın derin düşüncelerini fark ederek konuşmaya başladı:

“Hazır mısın, Umay? Yolculuğun bir sonraki aşamasına geçmek için bilgelik kapılarını açmalıyız. Seni bekleyen sırlar var ama bu sırları çözmek cesaret gerektirir.” Umay, gözlerini kaldırdı ve hafifçe gülümsedi. Gözlerindeki yaşlar artık yerini kararlılığa bırakmıştı.

“Evet,” dedi, sesi güçlü ve netti. “Hazırım. Yolculuğum başlasın.” Rahip Gabriel, ağır bir anahtar çıkararak salondaki büyük taş kapıya yaklaştı. Kadim sembollerle kaplı olan kapıyı açmak için anahtarı yerine yerleştirdi ve yavaşça çevirdi. Kapı, bir gıcırtyla aralandı. İçeriden derin bir karanlık ve aynı zamanda bir enerji dalgası yayıldı. “Bu kapının ardında seni bekleyen bilgelik var,” dedi Gabriel. “Ama unutma, bu yolculuk yalnızca bir sınav değil, aynı zamanda bir yüzleşme.” Umay, kararlı adımlarla kapıya doğru ilerledi. Kadınlar onun arkasında durup sessizce izlediler. Kapının ötesine geçtiğinde, kendini tamamen farklı bir yerde buldu. Burası, yer ile göğün birleştiği, zamandan bağımsız bir boyut gibiydi. Ayaklarının altındaki toprak, yıldızlarla süslenmiş gibi parlıyordu. “Hoş geldin, Umay,” diye bir ses yankılandı. Bu ses hem tanıdık hem de derin bir bilgellik doluydu. Umay, nelerle karşılaşacağını bilmeden içindeki ışığa güvenerek yürümeye devam etti.

Umay, kadim taş kapının ötesinde beliren boyutun büyüleyici manzarasına adım attığında, arkasından kadınlar ve Rahip Gabriel sessizce ona eşlik etti. Bu yeni dünyada her şey bir rüyanın içindeymiş gibi görünüyordu. Yıldızlarla süslenmiş toprak, gökyüzünden süzülen ince ışık hüzmeleriyle birleşiyordu. Aybike, Umay’ın yanında yürürken yumuşak bir sesle konuşmaya başladı:

“Bu yolculuğun sadece bilgelik arayışı değil, aynı zamanda dermanı bulma yolculuğu olduğunu anlamış olmalısın. Derman, her ruhun aradığı ama sadece cesaret edenlerin bulabileceği bir ışık, bir çözüm, bir yaşam kaynağıdır.” Umay, Aybike’ye döndü ve derin bir merakla sordu:

“Derman... Nedir bu? Bir insan mı, bir nesne mi, yoksa bir fikir mi?” Ayzıt, aralarındaki sessizliği bozarak yanıtladı:

“Derman, her zaman bir şekle bürünmez. O, ihtiyaç duyduğun anda sana yol gösteren bir rehber, bazen bir cevap, bazen bir iyileşme olabilir. Ama bu yolculukta onu anlamak için önce kendi içinde yüzleşmen gerekir.” Akana, hafif bir gülümsemeyle Umay’a yaklaştı ve elindeki asayı yere vurdu. Bu hareketle etraflarındaki manzara değişti. Umay, şimdi bir ormanın içinde olduğunu fark etti. Ağaçlar devasa boyutlardaydı, gökyüzü ise yaprakların arasından sadece ince bir ışık sızdırıyordu. Gabriel, bu kez söze girerek Umay’a yaklaştı:

“Derman, aynı zamanda insanın kendi yaralarını kabul etmesi ve onları iyileştirebilmesi anlamına gelir. Bu, yalnızca dışarıda aranan bir şey değil, içsel bir yolculuktur. Burada, seninle birlikte bu ormanda, kendi içindeki dermanı bulman gerekiyor. Ama unutma, bu yolculukta karşılaşacağın her şey sana bir ders verecek.” Ormanın derinliklerine doğru ilerlerken, Umay bir açıklığa geldi. Burada büyük bir taş, üstünde sembollerle kaplı şekilde duruyordu. Gabriel, taşın önüne geçti ve eliyle sembolleri işaret etti.

“Bu semboller, geçmişle yüzleşmeyi ve geleceği kabul etmeyi temsil eder,” dedi. “Dermanı bulmak için, burada bir seçim yapman gerekebilir.” Kadınlardan Aybike, taşın yanına yaklaşarak konuştu:

“Umay, bu taş senin geçmişinle ve geleceğinle konuşacak. Bu, bilgelik yolunda attığın ilk büyük adım olacak. Ancak unutma, derman her zaman sadece seni değil, çevrendekileri de iyileştiren bir ışık olur. Bu yüzden, bu yolculukta yalnız olmadığını bil.” Akana, yüzünde nazik bir gülümsemeyle Umay’a baktı:

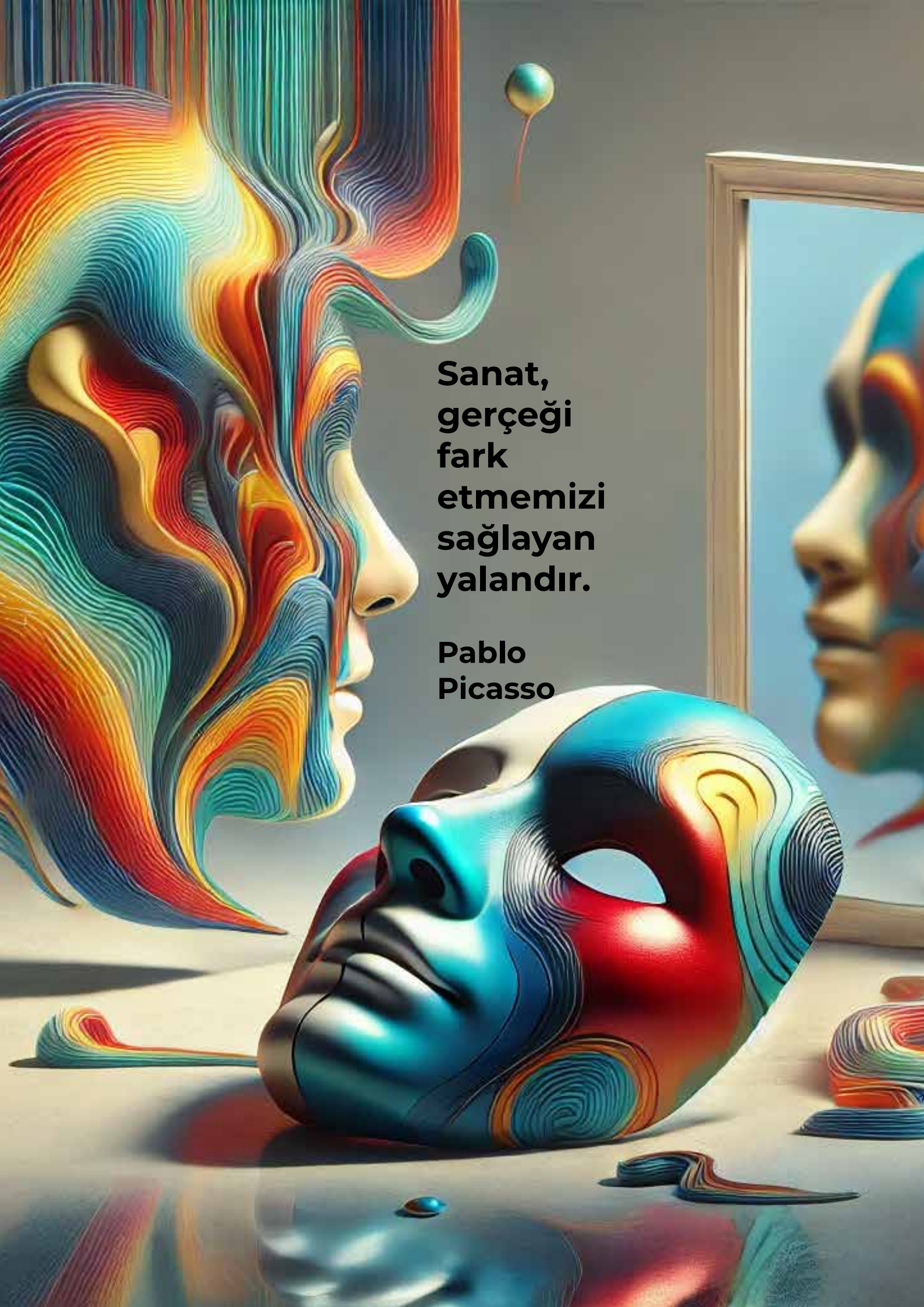
“Derman, kendini kabullenmekle başlar. Kendi hatalarını, korkularını, umutlarını ve zaaflarını anlamak zorundasın. Ancak bu şekilde dermanı hem kendin hem de başkaları için bir ışığa dönüştürebilirsin.” Gabriel, Umay’ın gözlerinin içine baktı ve nazikçe ekledi:

“Bu taş, bir geçiş kapısıdır, Umay. Senin için bir sınav ama aynı zamanda bir hediye. Bu yolculukta karşılaşacağın her şeyin bir anlamı olacak. Ve derman, sen onu bulduğunda tüm yolculuğunun bir sembolüne dönüşecek.” Umay, taşın önünde durdu ve derin bir nefes aldı. Kadınların ve Gabriel’in sözleri, onun içinde bir yankı gibi dolaşıyordu. Dermanın ne olduğunu tam olarak anlamasa da bu yolculuğun her adımında ona biraz daha yaklaştığını hissediyordu. Taşın üzerine elini koydu ve içindeki ışığı hissetmeye çalıştı.

Umay, elini taşın soğuk yüzeyine koyduğu anda, taşın üzerindeki semboller ışıdamaya başladı. Etrafını saran ışık dalgası bir anda gökyüzüne yükselerek ormanı aydınlattı. O an, Umay’ın zihninde beliren bir ses her şeyi susturdu: “Dermanı arıyorsun, ama aradığın şeye gerçekten hazır mısın? Yolculuğun geri dönüşü olmayan bir noktaya ulaşmak üzere.” Umay, kalbinde bir titremeye başını kaldırdı. Taşın üzerindeki semboller birer birer hareket etmeye başlamıştı. Kadınlar ve Gabriel, sessizce olanları izliyordu. Umay derin bir nefes aldı ve kendini bu ışığın içine bırakmaya karar verdi. Ancak ışık birdenbire kayboldu ve taşın üzerinde beliren tek bir sembol kaldı: bir Simurg. Arkasından gelen Gabriel’in sesi duyuldu:

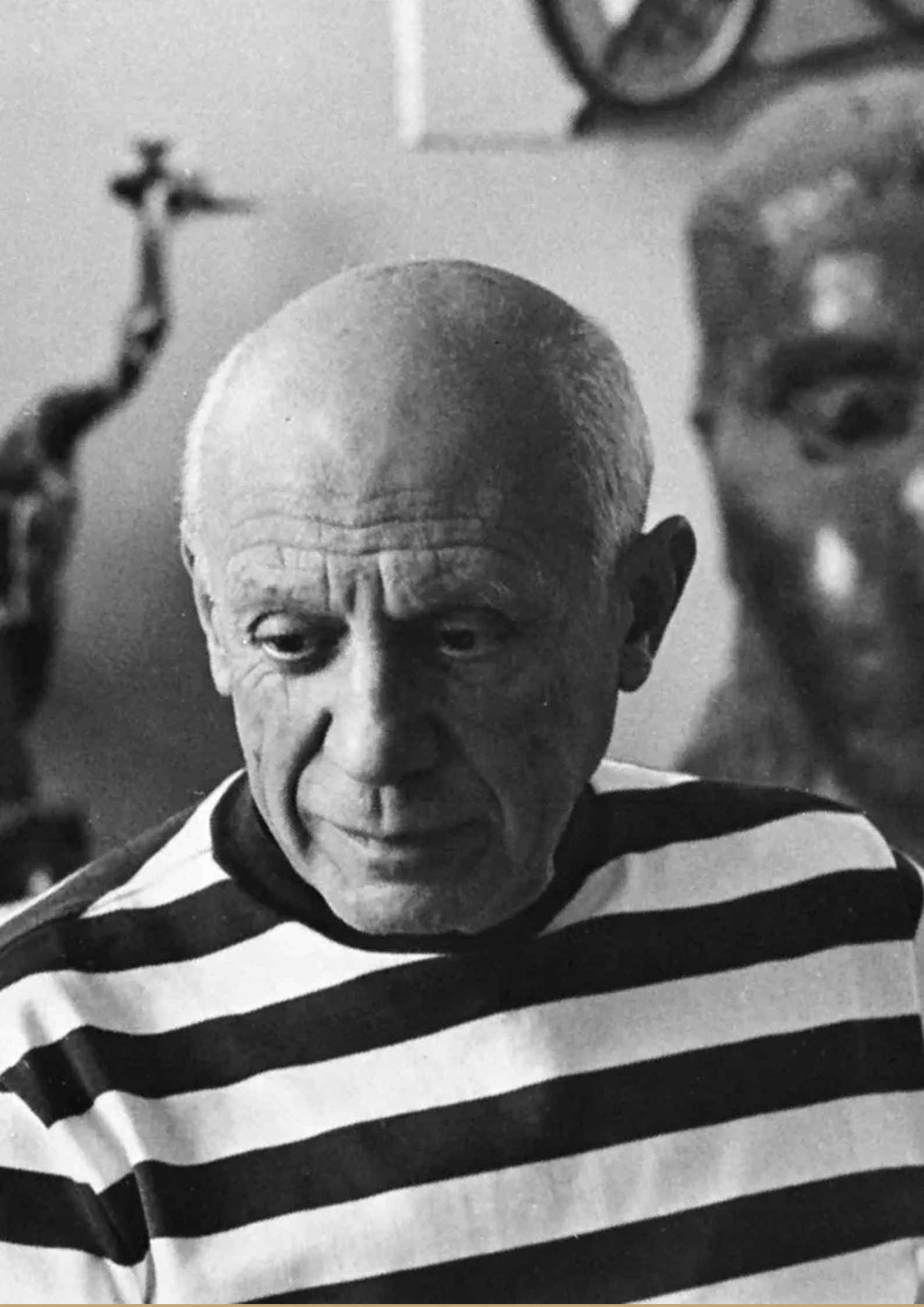
“Şimdi ne yapacağın tamamen sana bağlı, Umay. Bu yolculuğun sırrı, senin seçimlerinde saklı.” Umay, taşın üzerindeki Simurg’a baktı. Kalbindeki sessizlik yerini bir soru işaretine bırakmıştı.

Bu, bir başlangıç mıydı yoksa çok daha derin bir sınavın habercisi mi?

**Sanat,
gerçeđi
fark
etmemizi
sađlayan
yalandır.**

**Pablo
Picasso**

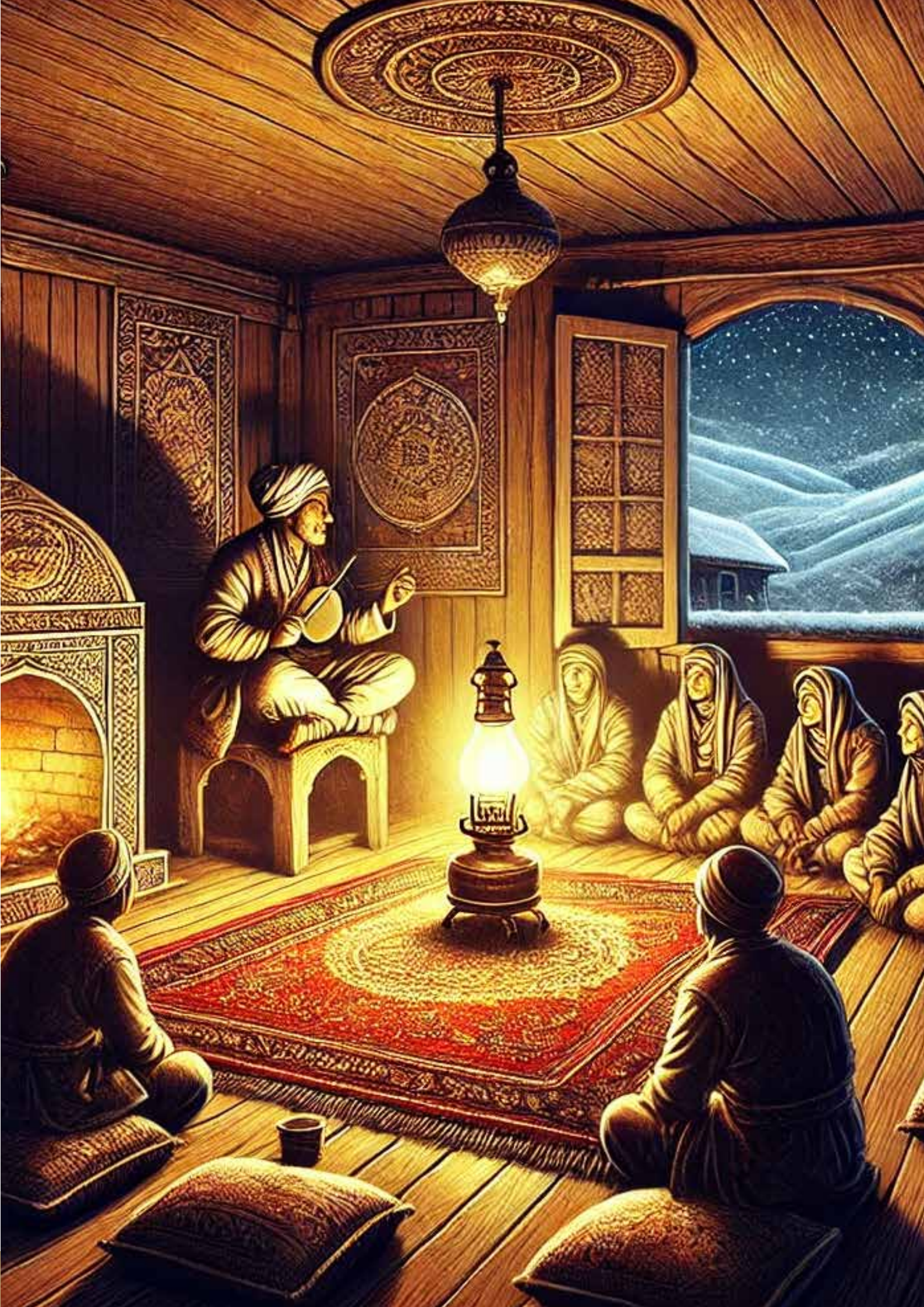

Ömer Sidar ŞAHİN

© omersidarsahin

Kervankıran

...konuk odasının badanalı, penceresiz duvarının önünde yerini almıştı. Muhtarın bağdaş kurup oturduğu yer, bir basamakla çıkılan minderlerin çevrelediği ceviz ağacından bir sedirdi. Diğer oturanlara göre yüksekte olduğu için odadaki herkesi rahatça görebiliyordu. Sazını, dizinin üzerine her zamanki güvenilirliğiyle oturttu. Enfiyeden çıkan duman çoktan odayı sarmıştı. Muhtarın ve işe koşturanların dışında kimseden ses çıkmıyor, ara sıra fısıldaşmalar olsa da kulağına kadar gelmiyordu. Gözleriyle odayı idare etmeyi biliyordu. Konuşan biri olduğunda o tarafa bakıyor, konuşan susuyor, yürüyenler oturtuluyor, ağlayan bebeler dışarı çıkarılıyordu. Oda sessizleşti. Yanan sobanın gümbürtüsü daha baskın bir sesteki artık. Hikâyeye başlamak için en uygun anı kolluyordu. Karşısında oturanların gözlerinde gaz lambalarından ve sobadan yansıyan ışıktan çok umudun ışığını görmeye çalıştı. Bütün ömürleri boyunca hiç durmadan çalışan bu insanlar için yaz dönemi yoğun geçer. Yaşamlarını sürdürmek için gerekli olan ihtiyaçlar bolca karşılanır. Ancak kış bütün işlerin durmasına, herkesin hem evine hem de içine kapanmasına neden olurdu. Uzun kış gecelerinde kendisiyle baş başa kalan insan, bolca düşünür ve kendi iç dünyasına dönerdi. Bu dönemde zamanın akışıyla birlikte ölüm fikri sarardı duyguları. Aslında şu an kendisinin de bu köye gelişi artık bastıramadığı hislerinin bir sonucuydu. Günlerdir uyuyamıyordu. Daldığı anlardan bir bulanıklık içinde uyanıyor, bir süre son gördüklerinin etkisinde kalıyor, zaman zaman aklına takılan düşüncelerle beraber sabahlıyordu. Kendisi de biliyordu ki gördükleri, düşündükleri hikâyeciliğin töresine aykırıydı. Bu düşünceler; hikâye anlatıcılığı yaptığı şu anda bile aklını kurcalıyordu. Sıkılıp bulunduğu ortamdan kaçmak istemesine neden oluyordu. Bu durum onun büyüdüğü köye ve kendisini büyüten İlmek Ana'ya gelmesine neden olmuştu. Köylüler, yakından tanıdıkları bu adamı görünce mutlu olmuş, sazını sözünü esirgemeyeceğini bildiklerinden bu gecede bir araya gelmişlerdi. Geçmişinde aydınlık anılarla yer eden bu köy ona huzur verirdi. İncirlikler, zeytinlikler, bağlarla sarılı bu köy denize yakın verimli bir düzlükte bulunurdu. İyiliğin hâkim olduğu bu köylülerle aralıksız on yıl geçirmişti. Her şeyin bir zamanı vardı, İlmek Ana'yla yüreğindeki sıkıntıları konuşmadan önce görevini yerine getirmeli, bu insanlara saziyle sözleriyle, kendi meşrebince dünyayı anlatmalıydı. İşte şimdi dikkatlice süzdüğü oda, dinlemeye hazır olduğunda hayal ile gerçek birbirine geçecek, yürekler hop oturup hop kalkacaktı. Odadakiler merakla bekliyordu, bakalım bu sefer hangi yiğit hangi kötüyü yenecek, hangi deli âşık cananını kaçırarak, cenk mi olacak yoksa düğün mü? Ekmekler mi ateşe verilecekti yoksa köyler mi? Bu akşam hangi bilgenin söylediği söz, hangi zalimin ettiği kötülük, hangi güzelin döktüğü gözyaşı, hangi mazlumun ahı duyulacaktı?

Mızrabı tellerin üzerinde tek tek gezdirmeye başladı. Bu, odadakilere hikâyeye hazır olun emriydi. En doğru anda hikâyeye giriş yapmalı ve anlatacakları herkesi sarmalıydı. Biliyordu ki insanlar yaşadıkça hikâyeler yaratır, hikâyeler de anlatıldıkça insanlar yaratır. Ve yine biliyordu ki insanlar arkalarında iyi hikâyeler bırakmak ister. Hikâyeci de o iyi hikâyelerin iyi insanlar bırakmasını ister. Mızrap; teller arasında deryaya dalıp çıkan bir balık gibi inip kalkmaya başladı, dokunuşlar hızlandı, sesler daha bir canlı yayılmaya başladı ve bir ritimli çalış aldı yürüdü odada. Nağmeler odayı sardı. Artık hikâye başlamalıydı. Hikâyeci derin bir nefes aldı, sazın gücü azaldı, sözün gücü arttı ve davudi bir ses kapladı ortamı:

“Hikâyecilik hak yadigârıdır. Hak, bana anlat, dedi. Sen sadece anlat! Ben de mükâfat beklemeden anlatıyorum. Söylediklerimin duyulması en büyük mükâfatımdır. İçinizden sorarsanız ‘Sen hoca mısın ki anlatıyorsun?’ diye, ben de ‘Hoca değilim, şu dünyada öğrenmem bitmedi.’ derim. Yaptığım, olanları anlatmaktır; yapacağım, benden sonrakilere hakikatleri öğretmektir. Bacılar, kardeşler önümüz zemheridir. Ben de zemheride geçen bir hikâye anlatayım. Sevda ne menem bir şeymiş. İş, aş bulmak insana neler yaptırmış hep beraber duyalım.”

Sazın sesi yükseldi, aynı ritim devam etti. Sesler daha bir hüznü, daha bir yüreğe dokunur oldu. Hikâyeci sazı çalarken maharetiyle daha bir endamlı, daha bir yüce olmuştu. Sazın aralandığı yerde hikmetli bir söyleyiş aldı odanın boşluğunu:

“Kara dağlar kar altında kalanda, bağ-u bahar zemheriye varanda,
Tüm tabiat taş kesilip buz olanda,
Bir kervan, ağaçlar kadar yükselmiş kara bata çıka ilerlemektedir.
Evvel zaman içinde Sivas sancağından bir kervanın mal getirmeye Halep'e düşer yolu.
Üç bahar, üç zemheri
Yurtlarından, baba ocaklarından, ana kucaklarından ayrı düşmüşler.
Tutar mı hiç beşerin eli kolu?
Kiminin anası babası bekler, kiminin sevdiği, kiminin çocuğu
Ne ayaklarda potin kalmıştır, ne bacakta zıbını, ne sırtta gocuğu
İçlerinden en genci, bıyıkları yeni terlemiş Veysel!
Delikanlı, kara yağız, uzun boylu.
Kervan günlerce yol alır zemherinin ayazında, karında.
Çözerler yüklerini Harput sancağında, yıkık bir Selçuklu hanında
Açalar denklelerini, sereler yataklarını, sabah olur hayrolur
Evine yakın, hasreti biter olanın gözünde uyku mu kalır?
Hasret, memleket kokusunu alan beşerin yüreğini bir deli deniz olur köpürtür,
'Ah bir kanat açsam, bir kuş olsam uçsam da evime konsam' dedirtir.
Gözlere uyku girmez, hayalde eşi çocuğu, anası babası
Gelin görün ki ille de Veysel'in nişanlısı
Gece, soğuk, hasret bir nehir olup bölük bölük uykulara akar
Veysel yerinde duramaz, kalkıp kalkıp şarka bakar
Ah şu kar... Boran... Geceden yola çıkılmaz m'ola?
Gülüşüne hasret sevgilinin yüzüne bakılmaz m'ola?
Bu gece, bir gün değil, karanlık bir yıl oldu
Veysel'in gözü şarkta, sarı yıldız doğmaz m'ola?
Seher yıldızı neredesin?
Halimizi görmez misin?

Hasret büyüdü, bir dağ oldu
Muradımızı vermez misin?"

Davudi ses kesildi, sazın sesi tekrar yükseldi, dinleyenlere "Bakın hele şu hale, görün beşerin düştüğü durumu, görün de bir çare düşünün." dedi. Odadakiler bu işin neye varacağını düşünürken davudi ses yine yükseldi:

Bir ümit doğar seher yıldızıyla şarktan
Beşer sabır ile geçer feleğin ettiği bu çarktan
Durur kar boran, açılır sema, görünür sarı yıldız
Bu bir hikmettir kurban olduğum haktan
Veysel sevinçle bağırır 'sarı yıldız, mavi yıldız yalpalanır'
Telaşla, sevinçle denkler toplanır, yataklar katlanır
Gece üşümü, toprak üşümü, sarı yıldız üşümü
Üşümü de kervan, kar boran yollara düşmüş
Sevinç sarmış kervanı, sarı yıldızı görürler
Geceye, soğuğa, sarı yıldız türküsünü söylerler;
'Bir bulut oynadı Sivas elinden,
Ucu telli mektup geldi kınalı gelinden'
Kervanın yaşlıları diyor 'Yarın Sivas elindeyiz belki de'
Veysel'i sorarsanız, kervandan yüz adım ileride.
Atı ağaçlar kadar yükselmiş karı göğüslüyor,
Veysel atı öldürecek durmadan mahmuzluyor.
At bazen yorulup yavaşlıyor, Veysel'in eli yukarıda bağırmaya başlıyor:
'Orada, sarı yıldız orada, mavi yıldız orada, muradımız oralarda!'
Murat oralarda lakin gün nerelerde?
Sarı yıldız yitmiş, gece bitmiş, gün doğmuş olmalıydı
Heyhat! Sema kapanıyor,
Kar boran kaplıyor yine dört bir yanlarını
Donduracak bu deli soğuk, ılık akan kanlarını
Soğuk, bir kuduz köpek olmuş ısırıyor
Kar savuruyor, boran dönüyor
Dönüyor da kervanı kara gömüyor
Bir yaşlı kervancı diyor: 'Dondu, tutmaz oldu elim
Gayrı yol vermez bize bu boran, dönelim.'
Hasretle yanıp tutuşanlara dönmek azap gelir
Biz uykuluyuz da onun için vakit bize uzun gelir
Sarı yıldızın kaybolması, günün ışması, tan atması yakın
Gönlünü ferah tut, kötüye gark etme sakın!
Kervanbaşı Veysel önde, bir eli yukarıda
Yalp yalp ediyor mavi yıldız işte orada
Ol sema kapalı, tek bir yıldız görünmez
Feleğin ne oyunları vardır, vardır da bilinmez
Burası Kervankıran, adı böyle bilinsin
Buradan öte yol yok, geriye de dönülmez."

Söz bir kez daha susar, saz sesi yükselir. Dinleyenlerin aldıkları nefes ciğerlerine batar, yutkunmaları boğazlarında kalır. Bunu bilen Hikâyeci, artık sonunu getirmelidir kervanın:

“Bahar gelir, kar erir, toprak kabarır
Kervankırandan geçen ilk yolcu gördüğüne bakakalır
Üstünde yeşil sineklerin inip kalktığı, karıncaların adımladığı kervan
Atı, eşeği, devesi, kap kacağıyla üst üste yığılır
Hasretle tutuşanların bedenleri tel tel toprağa dağılır
Bir gün Kervankırandan geçerseniz, mezarları görürsünüz
Kervanbaşı genç Veysel’i sorarsanız
Yüz adım ileride, eli semada hala bağırır:
Sarı yıldız, mavi yıldız...”

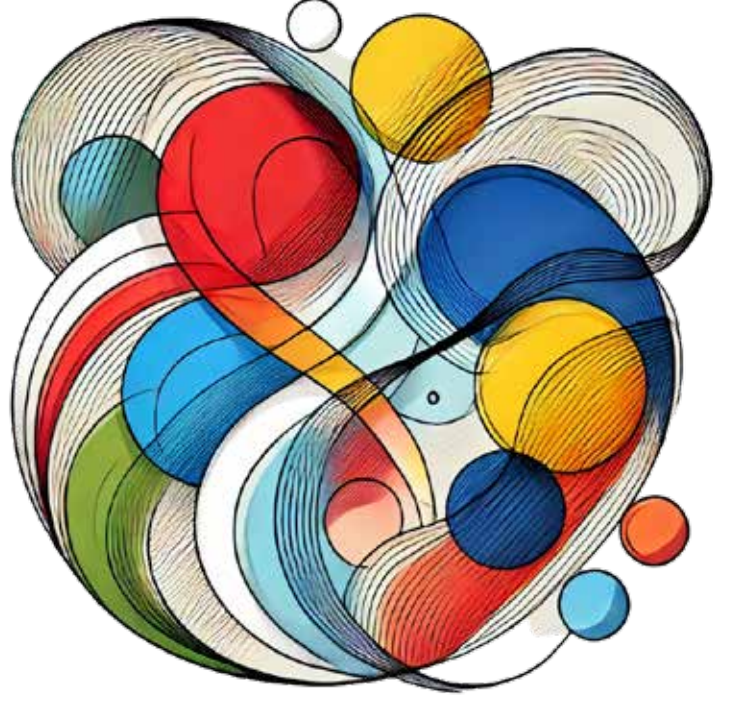
Dünyanın bütün yükünü sırtlamış gibi yaşayan, nasırlı elleriyle yaşamı var eden, vergi veren, savaşa giden, yoksullukla boğuşan bu insanları anlattığı hikâyelerle üzme, dertlerine dert katmak istemezdi. Bu yüzden onların duymak istediği şen hikâyeleri anlatır, olması istenileni söylerdi. Eşref saatine gelir de dinleyenler coşarsa zalimin yenildiğini, mazlumun yendiğini, zenginin kaybettiğini, fakirin kazandığını, şehirlinin alt edildiğini, köylünün üste çıktığını ballandıra ballandıra anlatırdı. Biliyordu ki bütün taşra insanı hikâyelerde anlatılanların kendilerinden yana olmasını isterdi. Hikâyeler bile kendilerini anlatmayacaksa tutunacak hangi dalları kalırdı ki cennet cehennemden başka? Toprağı ve emekleri dışında hiçbir şeyleri olmayan, yaşadıkları köylerinin küçük ama umutlarının büyük olduğu dünyalarında yaşayan bu insanlar üzülsün istemezdi. Üzüntünün, sıkıntının, acının hakkının eksiksizce verildiği bu topraklarda bir umut ışığı olsun. Kendilerinden sonra gelecekler bir dayanak bulsun diye öyküleri öylesine güzel bitirirdi ama bugün kendi de çok şen değildi. İçindeki bulanıklık son günlerde zihnini de bulandırmaya başlamıştı. Sanki bugün neşeli bir şeyler anlatmak onları kandırmak gibi olacaktı, hayatın hakikatleriyle ilgili söz söylemenin daha yerinde olacağını düşündüğü için ilk Kervankıran hikâyesini anlattı. Zaten hakikati anlatmayan, bozuk düzene, kötü işleyişe karşı sözü olmayan biri hikâyeci olamazdı. Olsa da ona saygı duyulmazdı. Odadaki fısıldaşmalar arasında muhtar, söze afiyet diledikten sonra devam etmesini, bunca sıkıntıdan uzaklaştıracak bir hikâye daha anlatmasını istedi. Bu istek üzerine kardeşliğinin gözlerine baktı, yüzündeki kırışıklıklardan zamanın akışına. Uzun süredir bu köyün muhtarıydı, çalışkan, halden anlayan, dert dinleyen biriydi. Köylü ondan daha iyi muhtar bulamazdı. Gözleri kendisinininki gibi maviydi, bu yüzden ona Gökgöz Mehmet derlerdi. Selef Abdullah, Hikâyeci’yi bu köye getirdiğinde ikisi de kundakta bebeydi. Gökgöz’ün annesi ikisini de emzirmişti. Bu yüzden birbirlerine kardeşlik diyorlardı. Sütanesi öldüğünde ikinci kez annesini kaybetmenin üzüntüsünü yaşamıştı. Bakışları yumuşadı, “Anlatayım kardeşlik.” diye karşılık verdi...

Şiir

Şeyda BOZKURT

© seydaozkurtofficial

Hayatın Renkleri

Hayatın mavisinde
Alacalı bir dalgasın
Kurşun gibi kayalara vuran
İçimde bir deniz mavi

Hayatın yeşilinde
Ağaçların rüzgârdaki çığlığı
Dur kâğıtçı vurma!
Nefesimize kıyma

Hayat gecesinde
Karanlığın mezesi dolunay
Dol içimize karanlığın dibinde
Yıldızlar dizilir günlerin geçidine

Hayat gündüzünde
Güneşin sarı sevgilisi
Bir gülüşe binlerce hatıra sakla
Günü gülüşümüzde yaşa

Hayat sokaklarında
Kimsesiz yolcu durağı
Durup dinlenme vakti
Sardı içimizi ana kucağı

Hayat caddesinde
Sıralı kaldırımlara,
Ellerin yokluğunda düşenler
Suskun türküler yazdılar

Hayat çemberinde
Kendi ekseninde dönenler
Dünyaya yeni umutlar çizdiler
En güzel tabloların sesi oldular

Hayat dümeninde
En güzel rotayı kalbini dinleyenler çizdi.

**"Kitapların olmadığı bir oda,
ruhsuz bir beden gibidir."**

Cicero

ŞİİR

Esra KOYUNCU

© imza__e

Küçük Bir Kız

Küçük bir kız çocuğuyum gölgende
Renklerim öylesine solgun öylesine mat
Bir nehir akmaya başlar içimde
Çarpa çarpa söner ışıltılar

Küçük bir kız çocuğuyum gölgende
Yollarım öylesine müphem, öylesine hayal
Bir çiçek açmaya başlar rengimde
Çiçek ölmeye susar doğduğu yerde

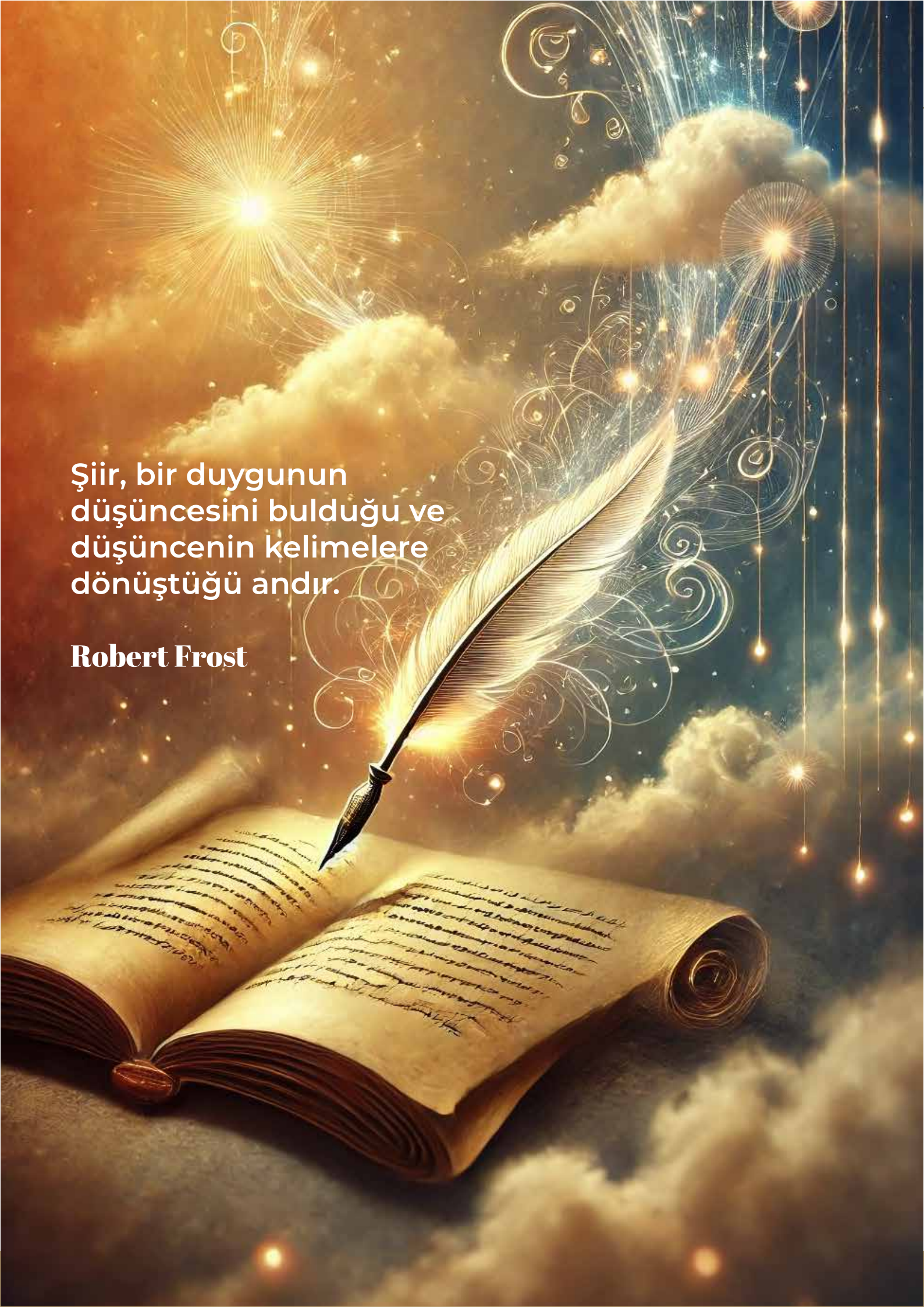
Küçük bir kız çocuğuyum gölgende
Her gidişinde tekrar iniyorum yeryüzüne
Kökleri tutunur çiçeğinin, rengiyle
Sarmalar beni vurgun yemiş bedenimle

Küçük bir kız çocuğuyum gölgende
Küçük bir kız çocuğuyum lanetli gözlerinde
Küçük bir kız çocuğu
Hala uyanamadı içinde

Şiir, bir duygunun
düşüncesini bulduğu ve
düşüncenin kelimelere
dönüştüğü andır.

Robert Frost

ŞİİR

Nesligül ÇEVİK

© a.nes.ce

Bataklık

kim kuytu karanlıklarına sızmak ister birinin
çukurda biraz nemli
pis ve korkak
hava sıcak ama kuytu serin
bilse bataklık çekmiş yutmuş kaçını
kim atlar gözü kapalı
ve bekler devamını
beni bu oyuna sen dahil ettin

battım.
tutundum sonra sazlıklara baktım.
paçalarım daha çamurunda süründüm.
yolu yok, dermanım da
beni buraya sen davet ettin

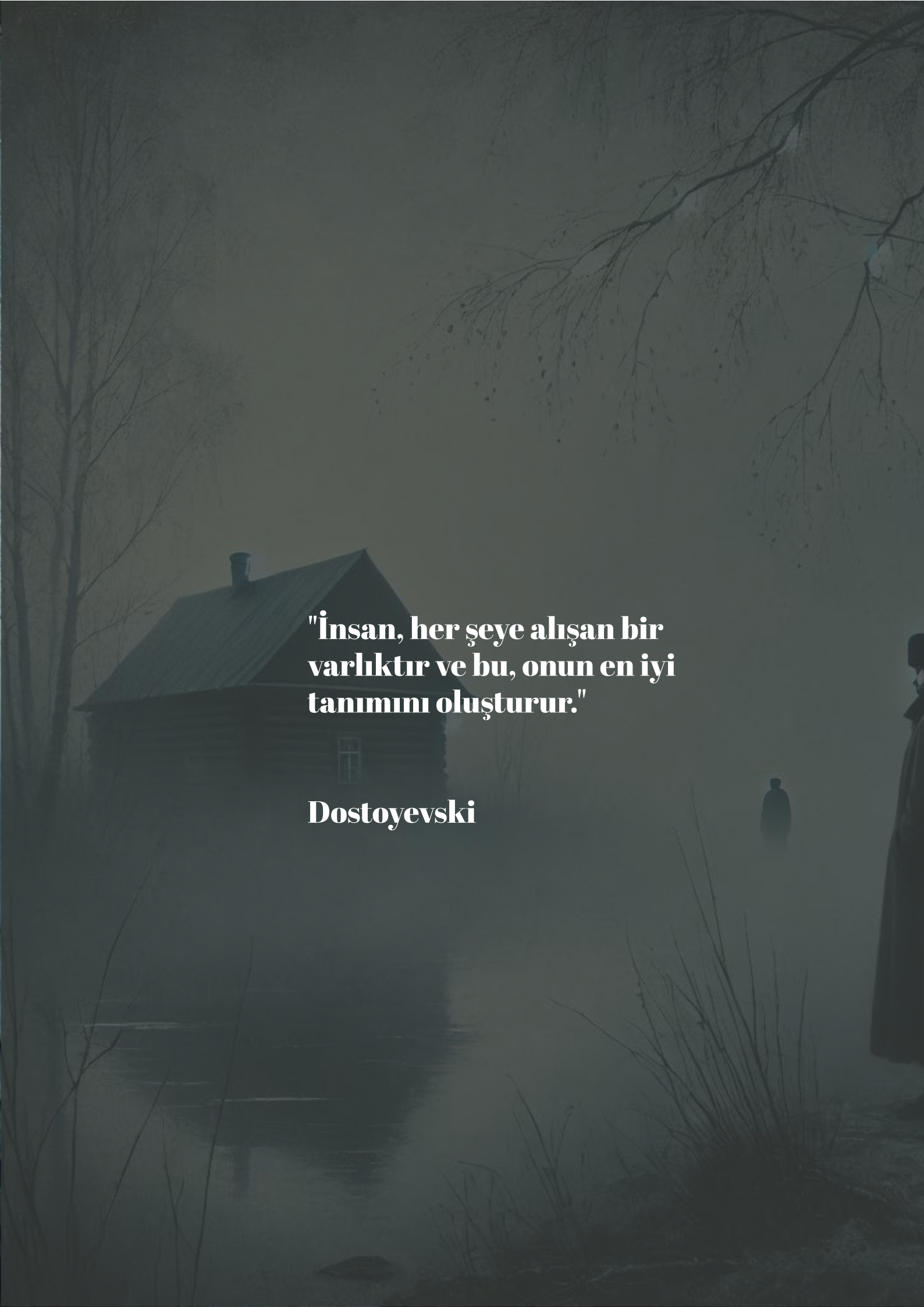
esiyor rüzgâr
pislik kokusu burnumda
tutduğum dal kırılıyor bir kez daha
kaç ceset var bunun altında
ya da kaç yanında
hissediyorum
anlıyorum
konduramıyorum
ama biliyorum
zifiri karanlık bu kuyuya
beni arkamdan sen ittin

doluşmuş toprak
tırnaklarım arasında
sıkı sıkıya geçirmişim
açıkta kalmış tek yerim
güneş yalnız ellerime vuruyor
yüz üstü düşmüşüm
dilim sıkışmış
kanıyor
sustum diye üşümüşüm
duyan olmuyor
kulaklarımda uğultu
bulanık suyun baskısı
çamurun buruk tadı
sanki uyuyorken gömülmüşüm

kaskatı kesilmiş bedenim
dayanıyor
ne buradan çıkmanın adı umut
ne de kalmak
öylece var olmak

gökyüzünde bir bulut,
yağıyor
tam üstüne ölünün
herkes bilir, su dökülür
ben boğuluyorum.

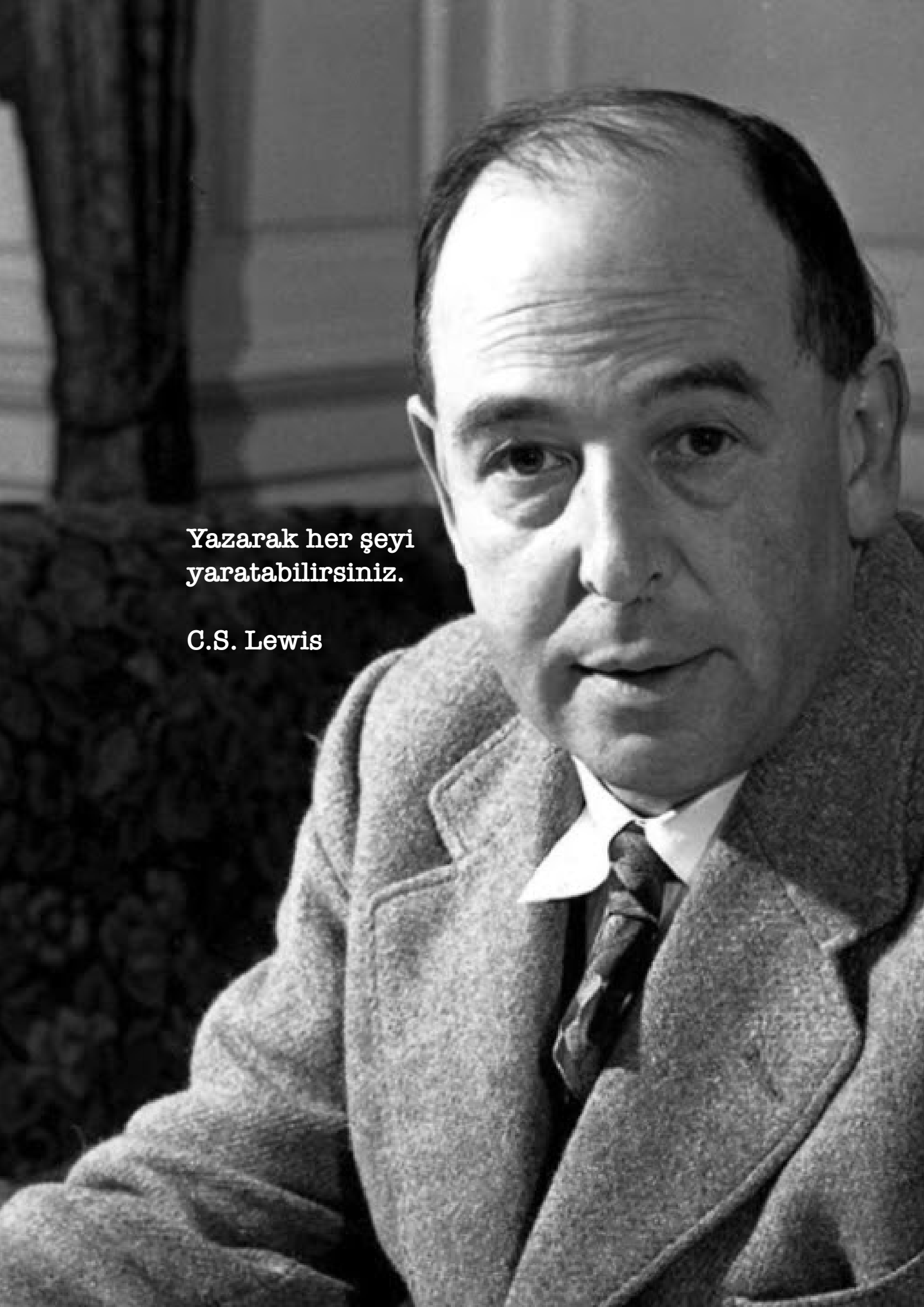

**"İnsan, her şeye alışan bir
varlıktır ve bu, onun en iyi
tanımını oluşturur."**

Dostoyevski

A black and white portrait of C.S. Lewis, a middle-aged man with receding hair, wearing a suit and tie. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is dark and out of focus.

Yazarak her Şeyi
yaratabilirsiniz.

C.S. Lewis

ASMALI
SAHNE

www.babicandles.com

Düş Art[®]
OKUR
YAZAR
ÇİZER
PLATFORMU